

Daha iyi İklim Değişikliği Adaptasyonu için dönüştürücü inovasyon - Örnek olay incelemesi: Norte, Portekiz

Yazarlar: Morales, D.
Editör: Haegeman, K.

2024

Bu yayın, Avrupa Komisyonu'nun bilim ve bilgi servisi olan Ortak Araştırma Merkezi (JRC) için hazırlanmış bir Dış Çalışma raporudur. Avrupa politika oluşturma sürecine kanıta dayalı bilimsel destek sağlamayı amaçlamaktadır. Bu yayının içeriği Avrupa Komisyonu'nun pozisyonunu veya görüşünü yansıtmak zorunda değildir. Ne Avrupa Komisyonu ne de Komisyon adına hareket eden herhangi bir kişi bu yayının kullanımından sorumlu değildir. Bu yayında kullanılan ve kaynağı ne Eurostat ne de diğer Komisyon hizmetleri olan verilerin altında yatan metodoloji ve kalite hakkında bilgi için, kullanıcılar atıfta bulunulan kaynakla temasa geçmelidir. Haritalarda kullanılan tanımlamalar ve materyallerin sunumu, Avrupa Birliği'nin herhangi bir ülke, bölge, şehir veya alanın veya yetkililerinin yasal statüsü veya sınırlarının veya sınırlarının sınırlandırılmasıyla ilgili herhangi bir görüş ifade ettiği anlamına gelmez.

AB Bilim Merkezi

<https://joint-research-centre.ec.europa.eu> JRC137321

PDF ISBN 978-92-68-14300-1 doi:10.2760/399394

KJ-09-24-186-EN-N

Lüksemburg: Avrupa Birliği Yayınlar Ofisi, 2024

© Avrupa Birliği, 2024

Avrupa Komisyonu belgelerinin yeniden kullanım politikası, Komisyon belgelerinin yeniden kullanımına ilişkin 12 Aralık 2011 tarihli ve 2011/833/EU sayılı Komisyon Kararı ile uygulanmaktadır (OJ L 330, 14.12.2011, s. 39). Aksi belirtilmedikçe, bu belgenin yeniden kullanımına Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) lisansı altında izin verilmektedir. Bu, uygun şekilde atıfta bulunulması ve değişikliklerin belirtilmesi koşuluyla yeniden kullanıma izin verildiği anlamına gelmektedir.

Avrupa Birliği'ne ait olmayan fotoğrafların veya diğer materyallerin herhangi bir şekilde kullanılması veya çoğaltılması için doğrudan telif hakkı sahiplerinden izin alınmalıdır.

- Kapak sayfası illüstrasyonu, © Matthew Jteivans/546308375/stock.adobe.com; . Thomas/133594256/stock.adobe.com; ADDICTIVE STOCK/729269550/stock.adobe.com; Yeni Afrika/448975942/stock.adobe.com; Q/181886198/stock.adobe.com; Filip/.666500357/stock.adobecom

Bu rapora nasıl atıfta bulunulur? Avrupa Komisyonu, Ortak Araştırma Merkezi, Morales, D., *Daha iyi İklim Değişikliği Adaptasyonu için Dönüştürücü İnovasyon - Vaka Çalışması: Norte, Portekiz*, Haegeman, K.H. editör(ler), Avrupa Birliği Yayınlar Ofisi, Lüksemburg, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/399394>, JRC137321.

İçindekiler

Özet	3
Teşekkür	4
Yönetici özeti	5
1 Giriş vaka çalışması bölgesi: Norte, Portekiz	7
1.1 Bölge Profili	7
1.2 Başlıca iklim değişikliği riskleri ve kırılganlıkları	8
1.3 CCA ve inovasyon stratejilerinin son durumu	9
2 Kavramsal çerçeveye göre analiz: İklim Değişikliğine Daha İyi İçin Dönüştürücü İnovasyonUyum	12
2.1 Yönlülük: hedeflerin ve toplum için beklenen etkilerin tanımlanması	13
2.2 Politika portföylerinin ifade edilmesi ve finansman kaynakları arasındaki sinerjilerin tanımlanması	15
2.2.1 İklim değişikliğine uyum için araçların ve aktörlerin ifade edilmesi	15
2.2.2 Uluslararası boyutun ifade edilmesi	17
2.2.3 İklim değişikliğine uyumun inovasyon ve bölgesel doğru genişletilmesikalkınmaya	18
2.3 Alanlar arası sinerjilerin sağlanması	20
2.3.1 Daha yüksek yönetim düzeyine sahip belediyeler arasında sinerji sağlamaya yönelik stratejiler	20
2.3.2 Belediyeler arasında sinerji yaratmaya yönelik stratejiler	21
2.4 Paydaş katılımının genişliğinin ve derinliğinin artırılması	23
2.4.1 Çok düzeyli, çok sektörlü ve çok aktörlü	23
2.4.2 Özel sektörün katılımı	24
2.5 Etkili çok düzeyli yönetim modellerinin oluşturulması	25
2.6 Deneyler için yer açmak	27
2.6.1 Deney yapma yolları	28
2.6.2 Bilgi tabanı	29
2.6.3 Sınırlar	30
2.7 Yüksek düzeyde politika istihbaratı, öğrenme ve stratejik kapasitenin güvence altına alınması	31
3 Sonuçlar ve öneriler	33
3.1 Hedefler ve yönlülük	33
3.2 Politika portföylerinin ifade edilmesi	33
3.3 Alanlar arası sinerjilerin sağlanması	34
3.4 Paydaş katılımının genişliğinin ve derinliğinin artırılması	35
3.5 Etkili çok düzeyli yönetim modellerinin oluşturulması	35

3.6 Deneyler için yer açmak	36
3.7 Yüksek düzeyde politika istihbaratı, öğrenme ve stratejik kapasitenin güvence altına alınması.....	37
Referanslar.....	38
Kısaltmalar ve tanımlar listesi.....	40
Kutuların listesi	42
Şekillerin listesi	43
Tabloların listesi	44
Ekler	45
Ek 1. Görüşme Listesi Görüşmelerin listesi	45
Ek 2. Vaka çalışmalarının listesi.....	46

Özet

Bu raporun amacı, ampirik analizlere dayanarak İklim Değişikliğine Uyum (CCA) stratejilerinin tasarımı ve uygulanmasını iyileştirmek için Dönüştürücü İnovasyonun temel özelliklerinden yararlanma potansiyelini araştırmaktır. Çalışma, daha önce JRC (Avrupa Komisyonu, 2024) için tanımlanan bu soruya ilişkin kavramsal çerçeveden ve aynı raporda ifade edilen vaka çalışmaları metodolojisinden yararlanmaktadır. Vaka çalışması araştırması, AB genelinde ve ötesinde 16 farklı bölgeyi kapsayan, çeşitli kurumsal bağlamları, farklı iklim riskleri içindeki çeşitli biyocoğrafi bölgeleri, farklı nüfus büyüklüklerini içeren ve CCA ve dönüştürücü inovasyona yönelik çeşitli yaklaşımları temsil eden toplam 14 vaka çalışması raporundan oluşmaktadır¹. Çerçeve, her biri 'dönüştürücü inovasyon' yaklaşımının temel bir özelliğini temsil eden yedi bölüm halinde yapılandırılmış analitik bir ızgara şeklindedir ve bu özellikler, bu yüksek hırs düzeyine sahip CCA stratejilerinin tasarımı ve uygulanması için temel koşullar olarak anlaşılmaktadır. Her bölüm, ilgili dönüştürücü inovasyon özelliği ile ilgili olarak ele alınması gereken ana soru(lar)ı ortaya koymaktadır. Bu rapor, Kasım 2023 itibarıyla Portekiz'in Norte bölgesi için bulgular sunmaktadır ve Ortak Araştırma Merkezi (JRC), DG CLIMA ve DG RTD arasındaki işbirliğinin bir sonucudur.

¹Vaka çalışmalarının tam listesi Ek 2'de yer almaktadır.

Teşekkür

Yazar, görüşmelere katılan ve bu vaka çalışmaları raporunu yazmak için uzmanlıklarını paylaşanlara (ek 1'deki liste) ve bu projeden sorumlu Avrupa Komisyonu Ortak Araştırma Merkezi personeline, hem JRC'den (Gérard Carat ve Ales Gnamus) hem de DG CLIMA (Irene Bonvissuto) ve DG RTD'den (Prisca Haemers) teşekkür eder.

Yönetici özeti

Politika bağlamı

İklim değişikliğine uyum sağlamak, AB ve bölgeleri için giderek daha acil bir öncelik haline gelmiştir. Bu aciliyet ve iklim direncinin sistemik doğası göz önüne alındığında, uyumu hızlandırmanın yeni yolları düşünülmektedir. Dönüştürücü inovasyon (TI), özellikle iklim değişikliğine uyumu desteklemeye ve hızlandırmaya nasıl yardımcı olabileceği raporun odak noktasındadır. Bu rapordaki analiz, TI yaklaşımının iklim direncini artırmada bölgeye nasıl yardımcı olduğu ve adaptasyonu daha da hızlandırmak için ek olarak neler yapılabileceği konusunda Norte (Portekiz) için dersler çıkarmaktadır. Analiz, TI ve İklim Değişikliğine Uyumu karşılaştırmak için tasarlanmış yedi boyut boyunca teorik bir çerçeveye dayanmaktadır. Bu analiz, 16 bölgeyi kapsayan 14 farklı vaka çalışması raporundan bir tanesidir.

Ana bulgular

Hem Norte bölgesi hem bölgedeki bazı belediyeler İklim Uyumuna ilişkin AB Misyununun imzacılarıdır. Ulusal ve yerel düzeyler iklim adaptasyon politikalarında ana siyasi temsil düzeyleri ve merkezi aktörler olmakla birlikte, bölge ve Belediyeler Arası Topluluklar (CIM) için önemli bir rol vardır. Dönüştürücü inovasyonun özellikleri, aşağıdaki son durumdan başlayarak, sistemik değişime yönelik çabalarında bölgeyi daha fazla destekleyebilir.

- **Yönlülük:** Merkezileşme, yerel ve bölgesel stratejilerin yukarıdan aşağıya bir yapı izlediği, uluslararası taahhütlerle uyumlu olduğu ancak inovasyon ve CCA arasında açık bağlantılar bulunmadığı anlamına gelmektedir. Ancak bölge, Belediyeler Arası Topluluklar (CIM), belediyeler ve ulusal ajanslarla ağ kurarak konuyla ilgili araştırma yapmakta ve yeni bilgiler edinmektedir.
- **Araç portföyleri ve finansman sinerjileri:** Norte'deki CCA araçlarının ve aktörlerinin ifade edilmesi, ulusal ve ulus-altı yönetim düzeyleri arasında karmaşık bir etkileşim içermektedir. Bazı belediyelerin sürdürülebilir kalkınma çabalarında ve potansiyel olarak turizmde inovasyon ve CCA arasında belirgin bir bağlantı vardır. Uluslararası işbirliği bölgesel kuruluşlar arasında farklılık göstermekte olup, bazıları yeşil projeler için AB fonlarından yararlanmaktadır. CCA ile bölgesel kalkınma, inovasyon ve uluslararası işbirliği arasında bağlantı kurulması, ekonomik aksaklıkların ele alınmasına, sürdürülebilir büyümenin teşvik edilmesine, adil bir geçişin sağlanmasına ve belediyeler için finansman kilidinin açılmasına yardımcı olur.
- **Alanlar arası sinerjilerin sağlanması:** Belediyeler Arası Toplulukların (CIM) desteğiyle belediyeler planlarını bölgesel ve ulusal stratejilerle uyumlu hale getirmekte ve bilgi alışverişini teşvik etmek için birbirleriyle işbirliği yapmaktadır. Bölge, yerel araçları ve bunların bölgesel politikalarla uyumunu değerlendirir. İzleme, finansman ve paydaş katılımı, sinerji gerektiren zorluklar olarak kabul edilmektedir. İklim eylem ağlarını imzalamak ve taahhüt etmek ve komşu belediyelerle güçlerini birleştirmek iyi uygulamalar olarak kabul edilmektedir.
- **Paydaş katılımı:** Çok aktörlü katılımın derecesi belediyenin kapasitesine ve iklim adaptasyonundaki ilerlemesine bağlıdır. Yerel topluluklar, sivil toplum ve araştırmacılarla işbirliğine dayalı çabalar çok önemlidir. Özel sektör katılımı, zaman kısıtlamaları ve organizasyonel değişiklikler nedeniyle sınırlıdır.
- **Çok düzeyli yönetim:** Belediyelere eylem planları oluşturma görevi verilmiştir. 'Silo düşüncesi' sorunlarını azaltmak ve sektörler ve belediyeler arasında işbirliğini teşvik etmek için bölge ve Belediyeler Arası Topluluklar (CIM) aracı olarak hareket eder. Belediyeler arasında koordinasyonu kolaylaştırır, bölgesel bilgi toplar, yerel kuruluşlar arasında işbirliklerini teşvik eder ve kurumsal kapasitelerdeki eşitsizliklerin giderilmesine yardımcı olurlar.

- Deneysellik: Yenilikçi kamu sektörü fikirleri, kurumsal özerklik ve kurumsal kapasite ile kısıtlanmakta, ancak yer temelli yenilikçilik, çok aktörlü işbirlikleri ve ortak vizyona sahip katılımcı süreçlerle desteklenmektedir. Örnekler arasında Cerveira ve Tomiño arasındaki sınır ötesi işbirliği ve Esposende'nin çeşitli özel sektörleri deneysel çalışmalara dahil etmesi sayılabilir. Belediyeler için sorumlulukların artırılması kilit bir konudur.
- Politika istihbaratı, öğrenme ve stratejik kapasite: Belediyeler Arası Topluluklar (CIM) ve bölge tarafından kolaylaştırılan belediyeler arasındaki işbirliği çabaları, boşlukların kapatılmasında ve politika hareketliliği ile öğrenmenin teşvik edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Politika öğrenmenin bir diğer hayati yönü, iklim değişikliği eylemlerinin etkisini değerlendirmek için izleme tedbirlerinin uygulanmasını içerir. İzleme örnekleri arasında iklim değişikliği eylemlerinin etkilerini niceliksel olarak değerlendirmek için uzaktan sensörlerin kullanılması yer almaktadır, ancak bu konuda daha fazla çaba gösterilmesi gerekmektedir.

Önemli sonuçlar

Yedi temel dönüştürücü inovasyon özelliğinin her biri için, Norte için dönüştürücü bir iklim adaptasyon yaklaşımına yönelik olası yollar :

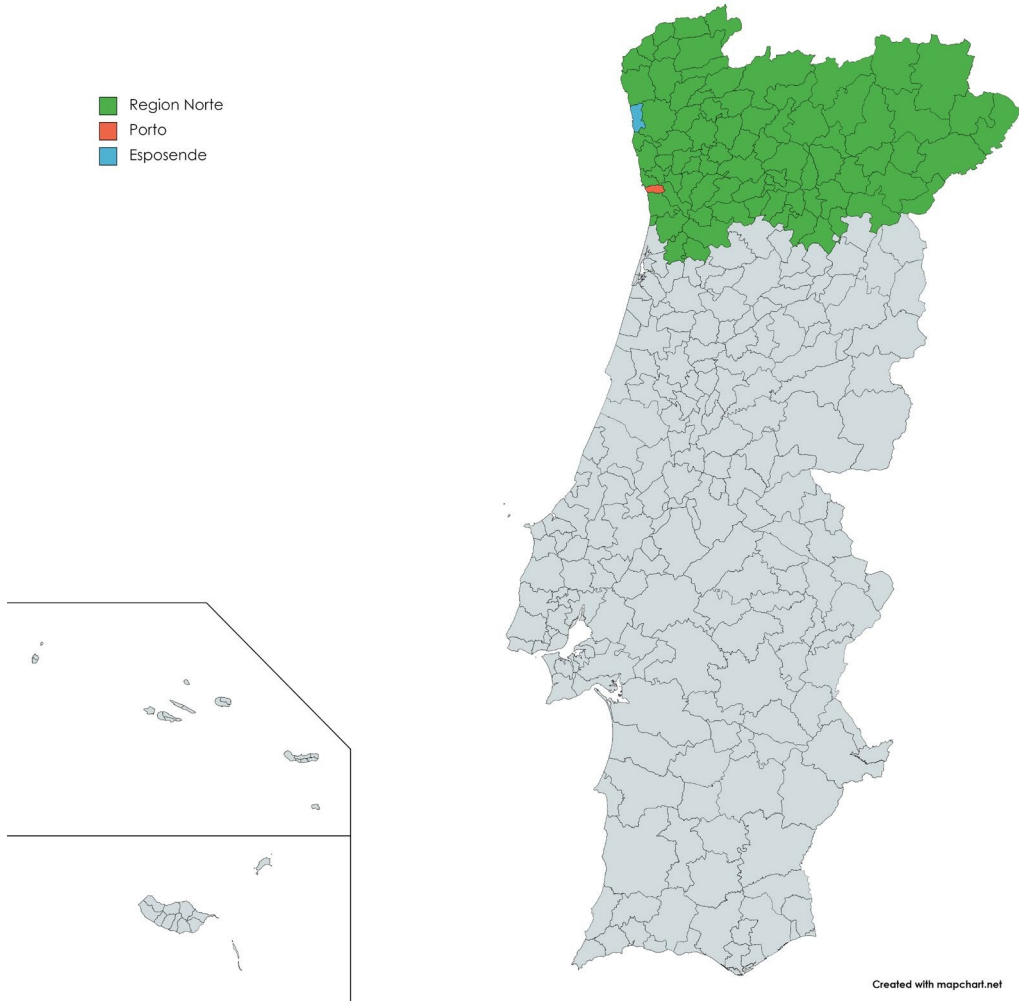
- Yönlülük: Farklı paydaşların katılımını sağlarken belediyelerle paylaşılan bölgesel bir iklim adaptasyon vizyonu oluşturmak; ulusal ve uluslararası taahhütleri yerel iklim hedefleriyle uyumlu hale getirmek; belediyeler ve ulusal kurumlar arasında işbirliğini geliştirmek; belediyeleri eğitim ve uygulama desteği ile desteklemek.
- Enstrüman portföyleri ve finansman sinerjileri: Daha iyi politika koordinasyonu için örtüşen hedeflerin düzene sokulması; bütüncül iklim değişikliği çözümleri için devlet kurumları, yerel endüstriler, sivil toplum ve bölgesel aktörler arasında işbirliği ve bilgi paylaşımının teşvik edilmesi; özellikle yeşil projeler için AB fonlarından yararlananlar olmak üzere uluslararası işbirliklerinin genişletilmesi; iklim değişikliği için bir sorun çözme aracı olarak inovasyonun benimsenmesi; turizm gibi sürdürülebilir ekonomik fırsatlar yaratan bir bakış açısı değişiminin teşvik edilmesi.
- Alanlar arası sinerjilerin sağlanması: Yerel çok aktörlü karar alma süreçleri yoluyla politika sinerjilerinin belirlenmesi; siyasi farklılıklara bakılmaksızın belediyeler arasında sürekli işbirliği ve bilgi paylaşımının teşvik edilmesi; sınırlı kaynaklara sahip belediyelerde eylem planlarını desteklemek için ulusal kuruluşlarla işbirliklerinin artırılması.
- Paydaş katılımı: Üniversiteler, araştırma merkezleri ve belediyeler arasındaki işbirliklerinin teşvik edilmesi; paydaş katılımının yere özgü zorluklarının anlaşılması; kapsayıcı katılımın, toplum temelli ve doğa temelli çözümlerin desteklenmesi.
- Çok düzeyli yönetim: Belediyelerin iklim adaptasyonunu tartışmaları için bölgesel forumların oluşturulması; sınırlı kapasiteye sahip belediyelerin kaynaklar, eğitim ve ortaklıklar yoluyla desteklenmesi; iklim adaptasyonunda spesifik bölgesel bağlamın dikkate alınması.
- Deneyimleme: İklim değişikliğinin sosyo-ekonomik etkileri üzerine araştırmaları teşvik etmek, etkili politikalar hakkında bilgi vermek; deneyselliği bir süreç olarak görmek, sürekli düşünmeyi ve işbirliğini teşvik etmek; inovasyon perspektifini deneysel problem çözmeye kaydırmak.
- Politika istihbaratı, öğrenme ve stratejik kapasite: Belediyelerin iklim adaptasyonunda desteklenmesi; öğrenme, yansıtma ve geri bildirim için alanların kullanılması; uzun vadeli etkilerin izlenmesi için izleme araçlarının teşvik edilmesi; tüm aktörler arasında bilgi alışverişinin desteklenmesi.

1 Giriş vaka çalışması bölgesi: Norte, Portekiz

1.1 Bölge Profili

Portekiz'in kuzeyinde yer alan Norte bölgesi, Portekiz için tanımlanan yedi NUTS II (bölge)'den biridir. Bölge 3.6 milyon nüfusa sahiptir ve ülke nüfusunun neredeyse %35'ini barındırmaktadır. Ancak bölge, Porto Metropolitan Alanının öne çıktığı düşük yoğunluklu yüksek yoğunluklu alanlar arasında yüksek bir kontrast ile karakterize edilir. Bölge 86 belediye ve 1.426 mahalleden oluşmaktadır. Bu 86 belediye sekiz Belediyeler Arası Topluluk (CIM) - NUTS III: Alto Minho, Cávado, Ave, Área Metropolitana do Porto, Alto Tâmega, Tâmega e Sousa, Douro ve Terras de Trás-os-Montes şeklinde organize edilmiştir.

Şekil 1 - Norte bölgesinin coğrafi konumu

Kaynak: Yazarın detaylandırması (mapchart.net)

Portekiz, sorumlulukların merkezi düzeyden yerel düzeye devredilmesi ve ademi merkezileştirilmesi yönündeki son çabalara rağmen merkezi bir bölgesel ve idari yapıya sahiptir (mülakat 6). Merkezi hükümetin yanı sıra, iklim eylemi de dahil olmak üzere çeşitli alanlarda kamu politikalarının yürütülmesini denetleyen belediyeler en büyük sorumluluklara sahiptir (Comissão de Coordenação e Desenvolvimento Regional do Norte, 2021, mülakat 15). CIM'ler belediyeler arasında aracı görevi görmektedir

Kendi aralarında ve ulusal düzeyde, ancak sınırlı sorumlulukları ve bütçeleri vardır. Ayrıca, her bölgede merkezi hükümet tarafından oluşturulan yönergeleri yönetmek ve uygulamakla görevli Bölgesel Kalkınma Komisyonları (CCDR) bulunmaktadır. Sınırlı bütçe ve sorumluluklara sahip olan bu kuruluşlar, örneğin akıllı uzmanlaşma için bölge stratejisi geliştirmekten sorumludur.

Norte aynı zamanda Portekiz'in en geniş üçüncü bölgesidir ve koruma altındaki alanlara sahiptir; örneğin Peneda-Gerês Ulusal Parkı yürüyüş, yaban hayatı izleme ve açık hava etkinlikleri için fırsatlar sunmaktadır. Görüşmelerde de belirtildiği üzere, bu park bölgenin sürdürülebilir kalkınması için paha biçilmez bir değer haline gelmiştir (mülakat 5). Atlantik Okyanusu boyunca uzanan kıyı bölgesi, Douro Nehri Vadisi, dağlar ve vadiler de dahil olmak üzere çok çeşitli manzaraları kapsayan coğrafi açıdan çeşitlilik gösteren bir bölgedir.

Norte'nin ekonomisi çoğunlukla hizmetlerden kaynaklanmaktadır. Perakende, finans ve turizm bölge ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır. Bölge ayrıca tekstil, ayakkabı, mobilya ve metal işleme gibi sektörlerle güçlü bir imalat sektörüne sahiptir. Bir diğer önemli ekonomik sektör ise tarımdır; özellikle Porto şarabı için üzüm, tahıl, sebze ve meyve üretimi (Comissão de Coordenação e Desenvolvimento Regional do Norte, 2023).

1.2 Temel iklim değişikliği riskleri ve kırılganlıkları

Norte'nin minimum, ortalama ve maksimum sıcaklıklarda bir artışın yanı sıra aşırı yağış ve yoğun kuraklık gibi aşırı olaylarda bir artış yaşanması beklenmektedir (Coelho vd., 2020; Ramalho, Ferreira ve Jôia Santos, 2022). Bu değişikliklerin sonuçları farklılık gösterecektir. Norte'nin toprakları heterojendir; deniz kenarı, kırsal dağlık ve kentsel ve yoğun belediyelere sahiptir, bu da çoklu ve çeşitli iklim değişikliği risklerine neden olur:

Artan sıcaklıklar, çok yüksek sıcaklıklara (>35°C) sahip daha fazla gün ve tropik geceler, sıcak hava dalgaları ve uzun süreli yüksek sıcaklıklar anlamına gelir ve bu da halk sağlığı, tarım ve enerji talebi üzerinde olumsuz etkilere neden olabilir. Yüksek sıcaklıklar ayrıca Porto gibi şehirlerde kentsel ısı adalarını daha da kötüleştirebilir ve kırsal alanlarda orman yangını riskini artırabilir. Yağış düzenindeki değişiklikler sel ve kuraklık risklerinin artmasına yol açarak su kaynaklarını, tarımı ve altyapıyı etkileyebilir. Kıyı bölgeleri kıyı erozyonuna ve deniz seviyesinin yükselmesine karşı savunmasızdır (CIM Cávado, tarih yok; Coelho ., 2020). Bu olaylara karşı hazırlıklı olunmaması ve etkilerinin azaltılmaması sağlık risklerine, biyoçeşitlilik kaybına, sosyal zorluklara ve ekonomik bozulmaya neden olabilir.

Her belediye çok farklıdır, bu nedenle her birinin kendi ihtiyaçlarının farkında olması önemlidir... kıyıdağiler deniz seviyesinin yükselmesine karşı savunmasızdır... bazıları orman yangınlarına karşı daha hassastır... ormanlar, biyoçeşitlilik, ulaşım, sanayileşmeden geçiş, endüstriyel elektrifikasyon ve tarım hakkında düşünmek önemlidir. Bu konuları düşünmeli ve [önceliklendirmeliyiz] (mülakat 1).

Tablo 1. Bölge Profili Bölge profili - özet

Alan	21.286 km ² - ülkenin %23'ü
Nüfus	3,5 milyon nüfus - ülkenin %34'ü
Coğrafya	Dağlıktır. Zirveleri Serra do Gerês, Peneda ve Marão ve Soajo 1500 m sınırındadır. Kıyı şeridi. Costa Verde Atlas Okyanusu üzerinde 140 km boyunca uzanır. Flüvyal. Bölgeden Atlas Okyanusu'na doğru 6 nehir akmaktadır.
Arazi kullanımı	60 Tarımsal Gıda ve Ormancılık Üretim Alanı

Ekonomi	67 bölgesel GSYİH hizmetler 24 bölgesel GSYİH imalat 7% tarım, ormancılık, balıkçılık, inşaat
Başlıca iklim değişikliği riskleri	Kıyı erozyonu Deniz seviyesinin yükselmesi Aşırı yağışların artması - toprak kayması ve sel riski Artan kuraklıklar - orman yangınları ve kentsel ısı adaları riski

Kaynak (Komisyon, 2018; Coelho ve diğerleri, 2020; Comissão de Coordenação e Desenvolvimento Regional do Norte, 2021; Comissão de Coordenação e Desenvolvimento Regional do Norte, 2023)

1.3 CCA ve inovasyon stratejilerinin son durumu

Norte'de iklim değişikliğine uyum politikaları ve düzenlemeleri, Portekiz hükümeti tarafından ulusal düzeyde belirlenmektedir. İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı (Conselho de Ministros, 2019), iklim değişikliğinin insan faaliyetlerinden kaynaklanan sera gazı emisyonlarından kaynaklanan güncel bir olgu olduğunu doğrulayan bilimsel kanıtlarla desteklenen iklim eyleminin aciliyetini vurgulamaktadır. Plan ayrıca beklenen iklim değişiklikleri ve senaryoları hakkında bilgi vermekte ve uyum tedbirlerinin sektörel politikalara, planlama süreçlerine ve gelecekteki finansman araçlarına entegre edilmesinin önemini vurgulamaktadır.

Bir ülke olarak Portekiz ve bölgede bulunan bazı şehirler ve belediyeler, Sendai Çerçevesi, Karbon Nötrlüğü Yol Haritası 2050, Net Sıfır Şehirler, İklim Adaptasyon Görev Sözleşmesi ve İklim ve Enerji için Belediye Başkanları Sözleşmesi gibi çeşitli Avrupa ve uluslararası strateji, plan ve taahhütlerin imzacısıdır.

Ulusal düzeyde, Önleyici Sivil Koruma için Ulusal Strateji (Governo de Portugal, 2021) ve İklim Değişikliğine Uyum için Ulusal Strateji (ENAAAC 2020, Conselho de Ministros, 2015) bulunmaktadır. ENAAAC, Portekiz'in iklim değişikliğinin etkilerini ele alma yaklaşımının ana hatlarını çizmekte, bölgesel ve yerel yönetimler de dahil olmak üzere çeşitli hükümet düzeyleri arasında eylem ve işbirliği için bir çerçeve sağlamaktadır². ENAAAC, tarım, biyoçeşitlilik, ekonomi, enerji, ormanlar, sağlık, güvenlik, ulaşım, kıyı alanları ve deniz gibi sektörel öncelikleri tanımlamaktadır. Her sektörün, sektöre özgü stratejilerin formüle edilmesinden sorumlu belirlenmiş bir koordinasyon birimi vardır; örneğin, İklim Eylemi Bakanlık Komisyonu tarafından koordine edilen Ulusal Enerji ve İklim Planı 2021-2030 (PNEC 2030) ve Karbon Nötr Yol Haritası 2050 (RNC 2050).

² Bu rapor boyunca, 'bölgesel düzey' ifadesi kullanıldığında, hükümetin bölgesel ve yerel ölçekteki tüm kuruluşları anlaşılmalıdır. Bu nedenle, Norte için bölgesel düzey Belediyeler Arası Toplulukları (CIM), Norte Bölgesel Koordinasyon ve Kalkınma Komisyonunu (CCDR-NORTE I.P.) ve belediyeleri içermektedir.

Bölgesel düzeyde, İklim Kanunu (AML) (Assembleia da República, 2021), kamu politikaları yoluyla iklim eylemine dahil olan farklı yönetim düzeyleri için hedefleri, ilkeleri ve yükümlülükleri birleştirmektedir. Başta Bölgesel İklim Eylem Planları (PRAC) ve Belediye İklim Eylem Planları (PMAC) olmak üzere yeni iklim politikası araçlarının geliştirilmesine ilişkin bir dizi yükümlülük getirmektedir. PRAC'ın oluşturulması sorumluluğu CCDD Norte'ye aittir. PMAC oluşturma sorumluluğu ise münferit belediyelere aittir.

PRAC, bölgenin Avrupa kılavuz ilkeleri ve 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi ile uyumlu ulusal iklim politikası hedeflerine katkısını yansıtmalıdır. PRAC'ların hem sera gazı emisyonlarını azaltma hem de iklim değişikliğinin etkilerine hazırlanma ve hafifletme açısından bölgesel amaç ve hedefleri ele alması beklenmektedir. Ayrıca atılacak adımları ve ilgili yatırımları da ana hatlarıyla belirtirler. Görüşmelerin yapıldığı sırada, CCDD plan oluşturma çalışmalarına yeni başlamıştı, dolayısıyla henüz tanımlanmış belirli bir uyum tedbiri yoktu.

Öte yandan PMAC'ler yerelleştirilmiş eylem planları olarak hizmet vermektedir. Ulusal düzey, belediyelerin yerel iklim değişikliğine uyum çabalarında kilit aktörler olduğunu ve yerel düzeyde eylemler tasarlamak ve uygulamakla görevli olduklarını kabul etmektedir, dolayısıyla her belediye kendi eylem planını geliştirmekten sorumludur. Bu rapor için yapılan görüşmeler sırasında, bölgedeki belediyelerin çoğu, ilgili CIM'leri ile koordinasyon içinde eylem planlarını geliştirme sürecindeydi. Bu planların tamamlanması için son tarih Şubat 2024 olarak belirlenmiştir.

Kutu 1. 2021-2027 için Norte bölgesi için Akıllı Uzmanlaşmada öncelikli alanlar

S3 öncelikli etki alanları

Yaratıcılık, moda ve yaşam alanları
Sanayileşme ve ileri üretim sistemleri Tarım-çevre ve
gıda sistemleri
Sürdürülebilir hareketlilik ve enerji dönüşümü
Sağlık ve yaşam bilimleri
Turizm hizmetleri ve bölgesel varlıklar
Deniz kaynakları ve ekonomi Teknolojiler,
devlet, ekonomi ve toplum

İnovasyonla ilgili olarak, mevcut bölgesel inovasyon stratejileri iklim değişikliğine uyumu bir çalışma alanı olarak değil, bölgesel ekonomiyi ve inovasyon sistemlerini değiştirebilecek çerçevenin bir parçası olarak açıkça içermektedir. Bununla birlikte, sürdürülebilir hareketlilik ve enerji dönüşümü gibi alanların yanı sıra doğrudan doğal kaynakların kullanımına bağlı sektörler (tarım, su ürünleri yetiştiriciliği, turizm), bölgesel Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi (S3) Norte 2027'de gerçekten de bir uzmanlık alanıdır.

Akıllı uzmanlaşma stratejisi CCDD - Norte tarafından geliştirilmiştir. Üç stratejik hedefi ve üç çapraz hedefi takip etmektedir, ancak bunların hiçbiri iklim değişikliğine uyum konusuna açıkça atıfta bulunmamaktadır. Stratejik hedefler arasında bölgesel üretim tabanının teknolojik olarak yoğunlaştırılması; bölgede yoğun olarak bulunan varlıkların ve kaynakların değerlendirilmesi; ve bölgesel kalkınmanın iyileştirilmesi yer almaktadır.

küresel ölçekte rekabetçi konumlandırma. Enine hedefler ise nüfusun tüm kesimleri için niteliklerin artırılması; kaliteli kamu mal hizmetlerine erişimde dikey ve yatay eşitlik; ve bölgesel yönetim modelinin etkinliği ve verimliliğidir (CCDR-NORTE I.P., tarihsiz). Bununla birlikte, CCDR- Norte temsilcileri tarafından belirtildiği üzere, yeşil ekonomide ve bölgesel inovasyon sistemlerinde değişiklikler getirebileceği ve bu değişikliklerin kısmen inovasyon yoluyla ele alınabileceği kabul edilmektedir:

Tablo 2. Stratejiler ve Planlar Stratejiler ve planlar - özet

Stratejiler / planlar	Yılı evlat edinme	Seviye
Sendai Çerçevesi	2015 yılından beri	Uluslararası
Karbon Nötrlüğü Yol Haritası 2050	2018	Uluslararası
Net Sıfır Şehirler	2020'den beri	Belediye uygulaması ile uluslararası (belediyeler imzalar bireysel ve gönüllü olarak)
İklim Uyum Görev Tüzüğü	2021'den beri	Belediye uygulamaları ile Avrupa (belediyeler imzalıyor bireysel ve gönüllü olarak)
İklim ve Enerji için Belediye Başkanları Sözleşmesi	2015 yılından beri	Avrupa (belediyeler işareti bireysel ve gönüllü olarak)
İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı	2019	Ulusal
Önleyici Sivil Koruma için Ulusal Strateji	2021	Ulusal
İklim Değişikliğine Uyum için Ulusal Strateji ENAAC	2015 - 2020	Ulusal
Ulusal Enerji ve İklim Planı 2021-2030	2021	Ulusal -sektörel
İklim Hukuku	2021	Bölgesel ve yerel için ulusal uygulama
Bölgesel İklim Eylem Planları PRAC	2021	Bölgesel
Belediye İklim Eylem Planları PMAC	2021	Belediye

Kaynak: yazarın ayrıntılandırması

Özetlemek gerekirse, Portekiz mevzuatı aşağıdaki şekilde yapılandırılmıştır:

- İklim Yasası. İklim eylemi için ilke ve hedefleri içeren ulusal düzey.
- Etki azaltma bileşeni:
 - o Ulusal Enerji ve İklim Planı 2030 (ulusal düzeyde)
 - o Karbon Nötrlüğü 2050 Yol Haritası (ulusal düzey)
 - o 63/2020 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan Ulusal Hidrojen Planı (ulusal düzeyde)
- Adaptasyon Bileşeni
 - o İklim Değişikliğine Uyum Eylem Programı (ulusal düzey)
 - o İklim Değişikliğine Uyum için Ulusal Strateji (ENAAAC 2020) (ulusal düzey)
 - o Kıyı Sahil Programı - Caminha|Espinho (POC-CE) (bölgesel düzey)
 - o Minho ve Lima, Cávado, Ave ve Leça ve Douro nehir havzası bölgeleri için 2. programlama döngüsünün Taşkın Riski Yönetim Planları; (bölgesel düzey)
 - o Kırsal yangınların yönetimi için Kuzey Bölgesi Eylem Planı (2030'a kadar ufukta) (bölgesel düzeyde)
- Akıllı uzmanlaşma
 - o Akıllı Uzmanlaşma 2030 Ulusal Stratejisi (ENEI 2030)
 - o Kuzey Bölgesi Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi 2021 - 2027 (bölgesel düzey)

2 Kavramsal çerçeveye göre analiz: Daha iyi İklim Değişikliği Adaptasyonu için Dönüştürücü İnovasyon

Bu konuda JRC için hazırlanan ilgili bir rapor (Avrupa Komisyonu, 2024), yüksek hedef seviyesine sahip CCA stratejilerinin tasarlanması ve uygulanması için gerekli koşullar olarak Dönüştürücü İnovasyonun yedi temel özelliğini tanımlayan analitik bir çerçeve tanımlamaktadır. Bu özellikler aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. **Yönlülük:** Hedeflerin ve stratejik eylemin kapsamının tanımlanması ve etkilerin, toplumsal zorlukları yansıtacak şekilde geniş bir çekiciliğe sahip olarak ifade edilmesi, ilgili tüm makamların ve paydaşların katılımını sağlamak için en üst siyasi düzeyde onaylanarak resmileştirilmesi.
2. **Araç portföylerinin ifade edilmesi ve finansman kaynakları arasındaki sinerjilerin tanımlanması:** yeterli finansman kaynaklarıyla eşleştirilen, tüm inovasyon döngüsünü ve CCA'nın çeşitli yönlerini ele alan her şeyi kapsayan araç portföylerinin oluşturulması.
3. **Alanlar Arası Sinerjilerin Sağlanması:** Çeşitli tematik politika alanları (Ar-Ge, tarım, çevre, hareketlilik, sağlık vb.) arasında daha fazla yatay uyum sağlamak için tüm hükümet yaklaşımlarının desteklenmesi ve bunun sonucunda farklı türlerde araçların koordineli bir şekilde bir araya getirilmesi.
4. **Paydaş katılımının genişliğinin ve derinliğinin artırılması:** yeni çözümlerin toplumsal kabulü ve yenilikçi gelişmelerin şekillendirilmesi için çalışmanın yanı sıra kamu güveninin artırılması, kamusal tartışmaların açılması, alternatif yollar üzerinde çeşitli ve bazen çelişkili görüşlerin yönetilmesi.
5. **Etkili çok düzeyli yönetim modellerinin oluşturulması:** yerel, bölgesel, ulusal ve AB olmak üzere çeşitli yönetim düzeyleri için tamamlayıcı rollerin tanınarak çok yönlü sinerji potansiyelinin en üst düzeye çıkarılması;
6. **Denemeye yer açmak:** risk alma ve yaratıcılık için yeterli alan sağlamak - yeni ve/veya radikal çözümlerin geliştirilmesini kolaylaştırmak için riske toleranslı bir ortam sağlamak.
7. **Yüksek düzeyde politika istihbaratı, öğrenme ve stratejik kapasitenin güvence altına alınması:** dönüştürücü inovasyon yaklaşımının gerekli tamamlayıcıları olarak, sağlam bir bilgi tabanına ve geçişleri yönetmek için özel becerilere güçlü kanıta dayalı politika öğrenme kapasitelerinin oluşturulması.

Aşağıdaki analiz bu çerçeveyi takip etmektedir. Bölgenin CCA stratejisi geliştirme ve uygulama yaklaşımının temel özellikleri ve bunların inovasyon politikaları ve stratejileri ile bağlantıları, vaka çalışması araştırması tarafından ortaya konduğu üzere, yukarıdaki yedi özellik ile ilişkili olarak sırayla incelenmektedir.

2.1 Yönlülük: hedeflerin ve toplum için beklenen etkilerin tanımlanması

Kutu 2. Yönlülük hakkında özet

Mevcut durum

Norte'de iklim değişikliğine uyum ve bölgesel inovasyon politikaları açıkça ifade edilmemiştir, ancak bu tartışma yerel ve bölgesel aktörler arasında masadadır. Portekiz'de hükümetin merkezileşmesi, yerel ve bölgesel stratejilerin yukarıdan aşağıya bir yapı izlediği, uluslararası taahhütlerle uyumlu olduğu ancak inovasyon ve iklim değişikliğine uyum arasında açık bağlantılar bulunmadığı anlamına gelmektedir. Rapor, zamanlama sorunları nedeniyle belediyelerin hedefleri hakkında spesifik detaylar verememektedir. Bununla birlikte, yerel iklim değişikliğine uyum stratejilerinin oluşturulmasındaki zorlukların altını çizmekte ve CCDD-NORTE I.P. ve CIM'lerin belediyeler ve bölgeler arasında işbirliğini teşvik etmedeki rolünü vurgulamaktadır. Bu araçlar aynı zamanda belediyeler arasındaki kurumsal kapasite farklılıklarının giderilmesine yardımcı olmakta ve ulaşım, enerji, bölgesel kalkınma ve inovasyon gibi alanlardaki çalışmalarını dikkate alarak iklim değişikliğine uyum planlarının stratejik olarak geliştirilmesini sağlamaktadır.

İyi uygulama örnekleri

CCDD-Norte I.P. çalışma ekiplerini tanımlayarak, yeni bilgiler edinerek, CIM'ler, belediyeler, ulusal ajanslar ve Avrupa Birliği'ndeki ilgili ajanslarla ağ kurarak kavram ve araçların kolektif bir inşasından geçmektedir.

Tavsiyeler

Belediyelerle birlikte iklim adaptasyonu için ortak bir bölgesel vizyon oluşturun.

Ortak vizyonun şekillendirilmesinde farklı paydaşların katılımını sağlayın.

Yerel iklim hedeflerini belirlerken ulusal ve uluslararası taahhütlerle uyum sağlayın. Belediyeler ve ulusal kurumlar arasında işbirliğini geliştirmek.

Aracı kuruluşlar, eğitim ve uygulama konularında belediyelere destek olmaktadır.

Portekiz'de merkezi bir sistemin hakim olması, yerel ve bölgesel stratejilerin hiyerarşik, yukarıdan aşağıya bir yapı izlediği anlamına gelmektedir. Yerel ve bölgesel stratejiler ENAAC (2020) ve sektörel stratejilerle uyumlu olmalı, bunlar da Portekiz tarafından verilen uluslararası taahhütlere bağlı kalmalıdır. Inovasyon ve iklim değişikliğine uyum arasındaki bağlantıya odaklanan bu rapor bağlamında, bu merkezileşme, amaç ve hedeflerin daha yüksek seviyelerdeki politika araçlarına uyması gerektiği anlamına gelmektedir. Bu hedefler genellikle genel olma eğilimindedir ve inovasyon ile iklim değişikliğine uyum arasında açık bir bağlantı kurmamaktadır. Örneğin, ENAAC öncelikle koruma ve risk önlemeye vurgu yapmaktadır.

'İklim değişikliği katı bir kutuya koyduğunuz bir konu değil... konuların kesişimi, hedeflerin kesişimi... sürdürülebilirlik. Sürdürülebilirlik politikasını değiştirebilirsek, iklim değişikliğiyle başa çıkma becerimizi [geliştirmiş oluruz] ve iklim değişikliğiyle ilgili bir politikamız varsa, sürdürülebilirliğimiz üzerinde faydalarımız olur' (Mülakat 4).

Bölgesel stratejinin ve belediye eylem planlarının bu rapor için verilerin derlenmesiyle ilgili zamanlaması göz önüne alındığında, Norte'deki belediyelerin hedefleri ve yönelimleri hakkında kesin bilgiler vermek mümkün değildir. Ancak bu süreç, iklim değişikliğine uyum için yerel stratejiler oluşturulurken karşılaşılan zorlukları ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, özellikle çoğu görüşme yazar dışında en az iki kişinin katılımını içerdiğinden, sorular, argümanlar ve karar alma süreçleri hakkında da fikir vermektedir. Örneğin, CCDDR-Norte I.P. çalışma ekipleri tanımlayarak, yeni bilgiler edinerek, CIM'ler, belediyeler, ulusal ajanslar ve Avrupa Birliği'ndeki ilgili ajanslarla ağ kurarak kavram ve araçların kolektif bir inşasından geçmektedir. CIM'ler, sürdürülebilir kalkınma için eylem planları ve stratejilerinde geride kalan belediyelere yardım sağlamak amacıyla belediyeler ile CIM arasında ve belediyeler arasında koordinasyonu kolaylaştırmak için belediyeleriyle birlikte çalışmak üzere stratejiler oluşturmaktadır (bu nokta aşağıda genişletilecektir). Belediyeler eylem planları üzerinde çalışmaktadır, ancak ilerleme düzeyleri büyük farklılıklar göstermektedir (mülakat 3).

"İklim değişikliğine uyum stratejisi üzerinde çalışmaya yeni başlıyoruz, çünkü bu daha önce bir yetkinlik değildi... artık bu yeni yetkinliğe sahip olduğumuz için çeşitli kurumlar ve belediyelerle çalışmayı umuyoruz, ancak yine de henüz elimizde bir şey yok" (mülakat 1).

Alıntıda da görüldüğü üzere, merkezileşmenin ve yetkilerin yerel düzeylere devredilmesine yönelik devam eden çabaların bir başka sonucu da, çoğu belediye için (ve kesinlikle CCDDR için), ulusal düzey tarafından özel olarak yetkilendirilene kadar iklim değişikliğine uyumun yerel olarak ele alınmamış olmasıdır. Bununla birlikte, bazı belediyelerin proaktif adımlar atması gibi kayda değer istisnalar da mevcuttur:

"Belki de 2005 yılında çevre alanımızın Esposende'deki ana varlığımız olduğuna karar verdik, bu nedenle planlarımızla başladık, örneğin su, sanitasyon, enerji, erozyonla başa çıkmak için kıyı alanının planlanması gibi çevresel yönleri olan farklı alanlarda stratejik planlar... erozyon bizim için büyük bir sorun oldu! 2013 yılında Esposende'de uluslararası uzmanların katıldığı büyük bir konferans düzenledik ve bu konferanstan sonra erozyon sorunuyla ilgilenecek özel bir plan yapmaya karar verdik ve aynı sorumluluğa sahip ulusal kuruluşlarımızla birlikte çalışmaya karar verdik" (mülakat 5).

Beklentiler ve vizyonlar, özellikle iklim değişikliğine uyum gibi farklı aktörlerin ve hükümet düzeylerinin dahil olduğu alanlarda çevre politikalarının yönlendirilmesinde kilit bir rol oynamaktadır (Trippi vd., 2019; Hassink vd., 2019). İklim değişikliğine uyum politikaları yere bağlıdır, ancak katılımcı aktörlerin, ideal olarak firmaların, politika yapımcıların, üniversitelerin ve çok düzeyli tezahürleriyle hükümetin kolektif beklentileri ve gelecek tahayyülleri karar alma ve politika uygulama süreçlerini etkilemektedir. Bu nedenle, ortak hedeflere sahip olmak için çalışmak çok önemli hale gelmektedir ve bu, diğerlerinin yanı sıra, net hedeflere ve yönlülüğe sahip olmakla başarılabilir.

2.2 Politika portföylerinin ifade edilmesi ve finansman kaynakları arasındaki sinerjilerin tanımlanması

Kutu 3. Politika portföyleri ve finansman sinerjileri hakkında özet

Mevcut durum

Norte'de iklim değişikliğine uyum araçlarının ve aktörlerinin belirlenmesi, ulusal ve bölgesel yönetim düzeyleri arasında karmaşık bir etkileşimi içermektedir. Ulusal hükümet çeşitli girişimler ve stratejiler aracılığıyla uyum için birincil çerçeveyi oluştururken, belediyeler CIM'lerin desteğiyle kendi eylem planlarını geliştirmekle görevlendirilmiştir. Bu koordinasyon, yerel endüstrilerin ve sivil toplumun sınırlı katılımı ile öncelikle hükümet kuruluşları arasında gerçekleşmektedir. Bazı belediyelerin sürdürülebilir kalkınma çabalarında inovasyon ve iklim adaptasyonu arasında belirgin bir bağlantı ve turizm sektöründe potansiyel vardır. Uluslararası işbirliği bölgesel kuruluşlar arasında farklılık göstermekte olup, bazıları yeşil projeler için AB fonlarından yararlanmaktadır. İklim adaptasyonunu bölgesel kalkınma, inovasyon ve uluslararası işbirliği ile ilişkilendirmek, ekonomik kesintileri ele almak, sürdürülebilir büyümeyi teşvik etmek ve adil bir geçiş sağlamak için çok önemlidir. Ayrıca, potansiyel finansman kaynaklarının kilidini açabilir ve özellikle daha düşük kaynaklara sahip belediyeler için mevcut mali kaynakların genişletilmesine yardımcı olabilir.

İyi uygulama örnekleri

Euro-city Cervera-Tomiño'nun gündemini oluşturmak için katılımcı bir yaklaşım benimsenmiş, döngüsel ekonomi ve kent-kır ilişkisi; bölgesel kalkınma ve endojen kaynakların dinamizasyonu; bağlanabilirlik ve dijital geçiş ile vatandaşlık ve eşitlik konularındaki fikirleri ele almak üzere odak grupları oluşturulmuştur. Etkinliklerin her birinde, her bir konuyla ilgili temel potansiyeller ve ihtiyaçlar değerlendirilmiştir.

Tavsiyeler

Daha etkin politika koordinasyonu için örtüşen hedeflerin belirlenmesi ve düzenlenmesi.

Bütüncül iklim değişikliği çözümleri için devlet kurumları, yerel endüstriler, sivil toplum ve bölgesel aktörler arasında işbirliği ve bilgi paylaşımının teşvik edilmesi.

Özellikle yeşil projeler için AB fonlarından yararlananlar olmak üzere uluslararası işbirliklerini genişletmek.

İnovasyonu iklim değişikliği ve sürdürülebilir bölgesel kalkınma için bir sorun çözme aracı olarak benimseyin.

Değişime uyum sağlamak ve turizmde olduğu gibi sürdürülebilir ekonomik fırsatlar yaratmak için bakış açısında bir değişimi teşvik etmek.

2.2.1 İklim değişikliğine uyum için araçların ve aktörlerin ifade edilmesi

Daha önce de belirtildiği gibi, Norte'deki iklim değişikliğine uyum politikaları ve düzenlemeleri iki temel hükümet düzeyinde faaliyet göstermekte ve ara düzeyler koordinasyon rolü oynamaktadır. Ulusal düzeyde, Portekiz hükümeti Ulusal Eylem Planı, Önleyici Sivil Koruma Ulusal Stratejisi ve İklim Değişikliğine Uyum Ulusal Stratejisi gibi girişimler aracılığıyla iklim değişikliğine uyum için birincil çerçeveyi oluşturmaktadır. Bu stratejiler, Ulusal Enerji ve İklim Planı ve Karbon Nötrlüğü Planı gibi belgelerle tamamlanmaktadır.

Yol Haritası 2050. Bölgesel düzeyde, belediyeler CIM'lerin desteğiyle (her CIM kendisine bağlı belediyeleri desteklemektedir) kendi PMAC eylem planlarını geliştirmekle görevlendirilmiştir. CCDD, ulusal amaç ve hedefleri yerel iklim sorunlarıyla uyumlu hale getiren bölgesel bir plan oluşturmaktan sorumludur.

Planlarımızı ve faaliyetlerimizi ifade etmeye çalıştık ancak bu çok zor çünkü çok sayıda var ve hepsinden önemli çok sayıda planımız var. İklim politikası için stratejik çerçeve olan ilk planımız var... ulusal iklim politikasının 20-30 vizyonunu ve hedeflerini belirliyor, ancak bu plan aynı zamanda artık güncelliğini yitirmiş olan ulusal enerji verimliliği eylem planını da kapsıyor... daha sonra ulusal iklim değişikliğine uyum stratejimiz var, daha sonra Ulusal Düşük Karbon Yol haritamız var. Çok sayıda planımız var. Bunların çoğu aynı hedefe ve aynı tedbirlerden bazılarına yöneliyor, ancak pratikte ilerleme kaydetmeye başlamamız için bunun daha basit olması gerekiyor (mülakat 4)

Politika, strateji, yönetmelik ve planlardan oluşan bu karmaşık ağ, bölgesel olarak CCDD'ler ve onlara bağlı belediyelerdeki CIM'ler tarafından koordine edilmektedir. CIM'ler özellikle iklim değişikliğine uyum konusunda önemli aktörler olarak kabul edilen belediyelerine yakındır. Sadece farklı uzmanlıklara sahip aktörler arasında işbirliğini kolaylaştırmakla kalmaz, aynı zamanda sınırlı kaynaklara sahip olanlara da destek sağlarlar. Buna karşılık, CCDD tüm bölgeyi kapsayan daha geniş bir bölgesel perspektif sunabilir. Bu işbirliği çerçeve, politika portföylerinin etkili bir şekilde eklenmesine yardımcı olabilir.

'Hem bölgesel hem de sektörel sosyal ve ekonomik aktörlerin katılımı, vatandaşların öneriler üzerinde gerekli mutabakatı sağlamasını destekleyen ortak bir vizyona ulaşmak için gereklidir ve aynı zamanda sürece daha fazla güvenilirlik kazandırılmasını mümkün kılar... toplum katılımını teşvik etmek için bir dizi faaliyet gerçekleştirdik... döngüsel ekonomi ve kent-kır ilişkisi; bölgesel kalkınma ve endojen kaynakların dinamizasyonu; bağlanabilirlik ve dijital geçiş ve Vatandaşlık ve eşitlik konularındaki fikirleri ele almak üzere toplam dört odak grubu düzenlendi. Etkinliklerin her birinde, tartışılan her bir konuyla ilgili temel potansiyeller ve ihtiyaçların yanı sıra bu Kentsel Gündemin odaklanması gereken öncelikler ve son olarak Eurocidade Cerveira-Tomiño tarafından geliştirilecek eylem veya projelerin seçimi tartışıldı. Bu oturumlara toplamda 48 kuruluş ve 123 kişi katılmıştır' (mülakat 7).

Eklenme süreci yalnızca devlet kurumlarını içermez. Cerveira-Tomiño deneyiminin de gösterdiği gibi, iklim değişikliğine uyum çalışmaları birden fazla ölçeği kapsamakta ve çok çeşitli aktörleri bir araya getirmektedir. Dolayısıyla, çeşitli politika alanlarını uyumlu hale getirmenin ötesine geçerek; hükümetin ötesindeki aktörlerin aktif katılımını gerektirir. Nedenle, hem PMAC hem de PRAC'ın sadece risk ve kırılganlıklara yönelik eylemleri değil, aynı zamanda özel sektör katılımını teşvik edecek strateji ve yaklaşımları da içermesi beklenmektedir. Ancak şu anda bu koordinasyon çabalarının çoğu, birkaç önemli istisnaya rağmen, yerel endüstrilerin ve sivil toplumun sınırlı aktif katılımıyla, esas olarak hükümet düzeyinde gerçekleşmektedir.

Kutu 4. Siyasi bir öncelik olarak iklim adaptasyonu

"İklimle birlikte neler olduğunu gördük, susuz barajlar gördük, bu daha önce hiç olmamış bir şeydi çünkü çok yeşil ve bol sulu bir bölgemiz var. Ama örneğin geçen yıl bir barajımız tamamen boştu, öyle ki baraj inşa edilirken sular altında kalan eski köyleri görebiliyorduk... Bu tür iklim olaylarının, aşırı iklim olaylarının maalesef iklim değişikliğini politikacıların gündeminde öncelikli hale getireceğini düşünüyorum."

(Mülakat 5).

Son olarak, inovasyon, bölgesel kalkınma ve iklim değişikliğine uyum arasındaki bağlantıyı vurgulamak önemlidir. Bu bağlantı, politika belgelerinde veya akıllı uzmanlaşmaya yönelik bölgesel stratejide resmi olarak belgelenmemiş olsa da, örneğin sürdürülebilir kalkınmaya öncülük eden belediyelerin çeşitli deneyimlerinde açıkça görülmektedir:

'Okyanuslarımızı korumak için yeni stratejiler bulmak amacıyla projelerimizi AB hibeleri ve Portekiz'deki 20-30 ulusal projelerle finanse etmeye başladık. Atılan balık ağlarını tespit eden çok ilginç bir projemiz var. Proje, bu ağları geri kazanmak ve biyolojik olarak parçalanabilir malzemeden yapılmış diğerleriyle değiştirmektir. Bunu balıkçı topluluğumuzla zaten test ettik ve sonuçlar olağanüstü, şimdi ikinci aşamaya geçmeliyiz, bu da seri üretim aşamasıdır, böylece tüm balık ağlarını ikame edebiliriz."
(mülakat 5)

Alıntıda da gösterildiği üzere, iklim değişikliğine uyum ve azaltımı ele almaya yönelik stratejiler, etkilenen toplulukların yerel kalkınmasında olumlu bir etkiye sahip olabilir. Biyolojik olarak parçalanabilen balık ağlarının sağlanması sadece belirli bir yerel kirlilik sorununun ele alınmasına hizmet etmekle kalmaz, aynı zamanda balıkçı topluluklarına devlet desteğini de gösterir. Bu tür stratejiler inovasyonu teşvik eder ve iklim değişikliğiyle ilgili endişeleri ele alırken yerel ve bölgesel kalkınma üzerinde gerçekten de olumlu etkileri olabilir. Bu gündemleri dile getirmenin bir diğer potansiyel avantajı da daha fazla kaynağın ortaya çıkmasına yardımcı olabilmesidir. Avrupa Birliği'nden gelenler gibi bölgesel kalkınmaya yönelik fon kaynakları, gündemlerin iyi ifade edilmesi halinde iklim değişikliğine uyumun finanse edilmesine katkıda bulunabilir ve bunun tersi de geçerlidir. Benzer şekilde, araştırma hibeleri, kümelenme kuruluşlarından gelen bağışlar veya inovasyon bölgeleri için fonlar gibi uluslararası veya özel kaynaklardan gelen inovasyon fonları, potansiyel olarak yerel kalkınma ve iklim değişikliğine uyum konusundaki endişeleri giderebilir.

2.2.2 Uluslararası boyutun ifade edilmesi

Portekiz tarafından edinilen uluslararası taahhütlerin yanı sıra, belediyelerin çoğu planlarını oluşturma sürecinde olduğu için uluslararası boyut mevcut stratejilerin önemli bir parçası değildir. Ancak, kayda değer uluslararası işbirliği örnekleri vardır. Örneğin CIM Cávado, Horizon Europe Araştırma ve İnovasyon girişimleri aracılığıyla finanse edilen NBRACER projesinin (Atlantik Bölgesel İklim Direnci için Doğa Temelli Çözüm) ortağıdır. Bu ortaklık, doğaya dayalı çözümler kullanarak iklim değişikliği sorunlarının üstesinden gelmek için yenilikçi yöntemler sunmayı amaçlamaktadır. Bu işbirliğinin sadece toplum katılımını artırmakla kalmayıp aynı zamanda inovasyon kavramını genişleterek yüksek teknolojili çözümlerden toplum temelli bilgi ve eylemleri de içermesi beklenmektedir.

Uluslararası aktörlerle işbirliğinin kapsamı bölgesel kuruluşlar arasında farklılık göstermektedir. Bazı belediyeler belirli projeler için Avrupa Birliği fonlarından yararlanmıştır. Yeşil dönüşümü teşvik eden programlar, yukarıdaki alıntılarda da belirtildiği gibi, bazı belediyeleri bu alandaki çabalarını yoğunlaştırmaya motive etmiştir. Bununla birlikte, uluslararası bir boyutun hayati önem taşıdığı ancak uygulanmasının zor olduğu düşünülmektedir. Eleştirel bir bakış açısıyla, iklim değişikliği sorunlarının yerel düzeyin ötesine uzandığı kabul edilmektedir:

'Bunlar çok düzeyli, yerel, bölgesel, ulusal, Avrupalı, küçük bir alanla ya da küçük bir sorunla yüzleşmek işe yaramıyor çünkü hepsi birbiriyle bağlantılı. Bunu diğer paydaşlara ve diğer departmanlara, belediyelere net bir şekilde açıklamamız gerekiyor, çünkü esas olarak sadece kendi bölgeleri ve nüfusları için endişeleniyorlar' (mülakat 1).

Vurgulanmaya değer önemli bir istisna vardır. Cerveira (Portekiz) ve Tomiño (İspanya) arasındaki ortaklık, bölgesel kalkınmayı ilerletmeye adanmış bir sınır ötesi işbirliği örneğidir. Bu ortaklık doğal kaynakların korunması, sürdürülebilir ekonomik büyümenin teşvik edilmesi ve sosyal uyumun desteklenmesine yönelik politikaları bir araya getirmektedir (Eurocity Cerveira-Tomiño, tarihsiz). Bu iki şehir uzun süredir birlikte çalışma geleneğine sahiptir ve Eurocity girişimi aracılığıyla hedeflerini 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve 2021-2027 Avrupa önceliklerini birlikte ele almak olarak belirlemişlerdir. Bu nedenle odak noktaları dögüsel ekonomi, sürdürülebilirlik, enerji verimliliği, yerel ekonomiye destek ve kültürel mirasın korunması olarak belirlenmiştir (mülakat 7). İklim değişikliğiyle mücadele söz konusu olduğunda, sınır ötesi kurumsal işbirliğini teşvik etmeye ve iklim direncini artırmak için ortak bir strateji uygulamaya kararlılar. Ayrıca, organik tarım uygulamalarının benimsenmesini teşvik etmek gibi pratik adımlar atıyorlar.

2.2.3 İklim değişikliğine uyumun inovasyon ve bölgesel kalkınmaya doğru genişletilmesi

İklim değişikliğine uyum söz konusu olduğunda, sosyal etkilerden sonra en önemli endişe kaynağı ekonomik aksaklıklardır. Sonuç olarak, iklim değişikliğine uyum çabaları ile inovasyon arasında daha belirgin bir bağlantı kurulması giderek daha gerekli bir adım olarak görülmektedir. Yukarıdaki alıntılar, hem iklim değişikliğinin hem de ekonomik ortamdaki değişimlerin bölge ekonomisi üzerindeki potansiyel etkilerinin altını çizmektedir. Bu aksaklıkların tanınması, tüm yerel paydaşlar için adil bir geçişi kolaylaştırmanın yanı sıra inovasyonu teşvik etmek için de çok önemlidir.

"Sadece çok özel koşullarda üretilebilen bazı bölgesel ürünlerimiz var, örneğin şarap, Porto şarabı. İyi bir ürün olabilmek için nem, sıcaklık ve toprak özellikleri gibi belirli koşullara sahip olmamız gerektiğini herkes biliyor ve bence herkes bunun böyle kalmasını istiyor. Küresel ısınma bu değeri yok edebilir!" (mülakat 1)

"Bölgenin ekonomik temelinde, ya üretim sistemlerinin değişmesi ya da bazı faaliyetlerin ortadan kalkması nedeniyle meydana gelecek bir değişikliğin, işlerin ortadan kalkması anlamına geleceğinin ve yeni bir gerçekliğe uyum sağlamak için mevcut işgücünün yeniden eğitilmesini sağlayacak bir stratejiden yoksun olacağının farkındayız, bunu düşük karbonlu bir ekonomiye adil geçiş için bir planın sözleşmeye bağlandığı Matosinhos rafinerisinin devreden çıkarılmasında [gördük]" (mülakat 6).

İnovasyon, üretimin değişen iklim ve politika koşullarına adapte edilmesi ve bu değişiklikler karşısında istihdam ve refahı destekleyebilecek yeni yolların keşfedilmesi gibi ikili bir amaca hizmet eder. Hem iklim değişikliğinden etkilenen hem de doğanın korunmasını teşvik ederken gelişme potansiyeline sahip olan belirli bir ekonomik sektör sürdürülebilir turizmdir. Özellikle sürdürülebilir turizm sadece Norte için değil, Portekiz'in geneli için de çok önemlidir.

"İklim değişikliğine uyum ile daha eşit bir dünya arasında çok yakın bir ilişki kurulması gerekiyor çünkü bu belediyeler kendilerini çok unutulmuş hissediyorlar. Dünyanın adil olmadığını, politikaların hep aynı hedefler için yapıldığını ve bu küçük belediyelerin hedeflerinin bu olmadığını düşünüyorlar ve özel sorunları var, insanları yok. Belki de sürdürülebilir turizm belediyeleri dahil etmenin, onları bunun bir çözüm olduğuna ikna etmek için çaba sarf etmenin bir yoludur... çünkü düşük nüfusa ve sermaye başına düşük gelire sahip olsalar da doğal sermayeleri çok zengindir" (mülakat 2).

İklim değişikliğini bölgesel kalkınma ve inovasyonla ilişkilendirmek, sınırlı kaynaklara sahip belediyeler için yeni fırsatlar yaratmanın yanı sıra diğer belediyelerin çabalarını takdir etmek için de çok önemlidir. Buradaki kritik değişim, inovasyona bakış açımızı genişletmekte ve onu sadece zenginlik yaratan araç olarak değil, sorun çözen bir araç olarak görmekte yatmaktadır. Bu değişim aynı zamanda bölgesel aktörlerin doğal çevreleriyle ilişki kurma biçimlerini de dönüştürebilir; doğal çevreyi yalnızca gelir getirici bir kaynak olarak görmekten uzaklaştırıp, istihdam ve refah yaratabilecek bölgenin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edebilir. Aynı zamanda iklim değişikliğinin azaltılmasına katkıda bulunabilir ve etkilerine karşı koruyucu bir bariyer görevi görebilir.

'Esposende küçük bir belediye, çok güzel bir yer. İki nehrimiz var. Bunlardan biri Portekiz'in en bakir olanı... biyoçeşitliliğimiz çok özel, Portekiz'in pek çok yerinde olmayan türleri burada buluyoruz, koruma alanımızın olması bizim için biraz önem kazandı, çünkü geçmişte, yaklaşık 30 yıl önce belediyeye çevre alanında çalışmak için geldiğimimde, koruma alanı sadece bir sorun olarak görülüyordu çünkü hiçbir şey yapamıyorduk... tüm vatandaşlar bu koruma alanının sadece bir sorun olduğunu, bugün görüldüğü gibi potansiyel bir varlık olmadığını düşünmeye başladı' (mülakat 5).

2.3 Alanlar arası sinerjilerin sağlanması

Kutu 5. Alan sinerjilerine ilişkin özet

Mevcut durum

İklim değişikliğine uyum çalışmalarında sinerji sağlamak için çeşitli stratejiler uygulanmaktadır. CIM'lerin desteğiyle belediyeler planlarını bölgesel ve ulusal stratejilerle uyumlu hale getirmekte ve özellikle iklim önde olan belediyeler arasında bilgi alışverişini ve desteği teşvik etmek için birbirleriyle işbirliği yapmaktadır. CCDR-NORTE I.P. yerel araçları ve bunların bölgesel politikalarla uyumunu değerlendirmektedir. Mevcut bilgileri bütünleştiren ve işbirliğine dayalı eylemleri destekleyen bölgesel bir politikayı uygulayacak bir oluşum olmayı hedeflemektedir. İzleme, finansman ve paydaş katılımı, etkili iklim adaptasyonu çabaları için sinerji gerektiren zorluklar olarak kabul edilmektedir.

İyi uygulama örnekleri

Net Sıfır Şehirler (Porto) gibi iklim eylem ağlarını imzalamak ve taahhüt etmek ve ortak projeler geliştirmek ve fon başvurusunda bulunmak için komşu belediyelerle güçlerini birleştirmek (Cervera - Tomiño)

Tavsiyeler

Yerel çok aktörlü karar alma süreçleri aracılığıyla politika sinerjilerinin belirlenmesi.
Siyasi farklılıklara bakılmaksızın belediyeler arasında sürekli işbirliği ve bilgi paylaşımının teşvik edilmesi.
Ortak iklim sorunlarını işbirliği içinde ele almak için komşu belediyeler arasında anlaşmaları kolaylaştırmak.
Daha az kaynağa sahip belediyelerde eylem planlarını desteklemek için ulusal kuruluşlarla işbirliklerinin artırılması.

2.3.1 Daha yüksek yönetim düzeyine sahip belediyeler arasında sinerji sağlamaya yönelik stratejiler

Politika sinerjisi, 'farklı politika unsurları (ör. fikirler, araçlar, aktörler, ilişkiler, beceriler) arasındaki etkileşimlerin birleşik etkilerinin, aksi takdirde tek başına çalışan politika alanlarından elde edilemeyecek daha büyük sonuçlara ve etkiye yol açması' olarak tanımlanabilir (Carmen vd., 2023: 2). İklim değişikliğine uyum gibi karmaşık zorlukları çözmek için sektörler arasında çalışmanın yeni yollarını gerektirir, sorunların karmaşıklığını ortaya çıkarmaya izin veren ve potansiyel çözümlerin sunabileceği tüm nüansları hesaba katan disiplinler arası yaklaşımlar gerektirir. Yaygın bir örnek, iklim değişikliği ve sağlık arasındaki kesişimdir. Artan sıcaklıklar sağlık sorunları yaratır, bu nedenle kentsel planlama ve birincil önleme için koordineli çabalara ihtiyaç vardır.

'Daha fazla eklemlenmeye ihtiyaç var... geçen Cuma günü bölgesel planlama için bir planla tanıştık.....Bu, köprülerin nereye inşa edileceğinden tren hatlarına kadar her şeyi içerir, hareketlilikte neye ihtiyaç duyulduğu vb. Bize söylenen şeylerden biri de tüm bu kararların iklim değişikliğine göre alınması gerektiği idi. Ancak belediye

Yapılan iklim uyum planları aynı takdirlere sahip olmayabilir... bölgesel düzey bu sorunun farkında olmalıdır, bu durum çatışmalara yol açabilir' (mülakat 5).

Alanlar arası sinerji, bölgesel düzeyin koordinasyonu ile sağlanabilir. Portekiz'de iklim değişikliğine uyum çalışmaları, belediyeler başta olmak üzere çoğunlukla yönetim kademeleri etrafında örgütlenmiştir. Bu nedenle, merkezileşmeye ve bölgesel kuruluşlara, yani CIM'lere ve CCDR'ye tahsis edilen sınırlı işlevlere ve bütçelere rağmen, iklim değişikliğine uyum çalışmaları için sinerji yaratmadaki rolleri önemlidir (kendi bölgesel sınırları dahilinde).

Belediyeler eylem planlarını tamamlarken (Şubat 2024'te sona erecek), CIM'ler bu planları hükümet çerçevesine eklemek için çalışmaktadır. Belediye planları sonra, kendi tedbirlerini dahil etmenin yollarını aramak için planları gözden geçirmeyi ve çalışmaları belediyeler arasında ifade etmeyi beklemektedirler (mülakat 4). Bu koordinasyon çalışması, belediyeler arasında kaynak, uzmanlık ve teknik yardım paylaşımını kolaylaştırmaktadır; örneğin, ortak zorlukları ele almak için araçlar, veriler ve başarılı stratejiler paylaşılmaktadır. Ancak bu çalışma, CIM'lerin mali kısıtları nedeniyle sınırlıdır.

İlerlemenin izlenmesi için bu seviyeler arasında sinerjiye de ihtiyaç vardır. İzleme önemli bir zorluktur ve eylemlerin etkisinin planlanması ve değerlendirilmesi için çok önemlidir. Etkili izleme, devam eden çabaların devam edip etmemesi gerektiğinin belirlenmesine yardımcı olur ve çabaların tekrarlanmamasına dikkat ederek daha fazla kaynağa ihtiyaç duyulan alanları gösterir. Örneğin:

'Bazen herkesin aynı şeyi yaptığını gördük. Bazen üniversiteler farkındalık yapıyor, belediyeler farkındalık yapıyor, hükümet yapıyor, herkes her şeyi yapıyor ama lütfen tüm çabalarımızı bir araya getirelim' (mülakat 3).

2.3.2 Belediyeler arasında sinerji yaratmaya yönelik stratejiler

Belediyeler ve diğer hükümet düzeyleri arasında koordinasyon sağlamanın yanı sıra, belediyeler arasındaki sinerji iki nedenden ötürü önemlidir. Birincisi, komşu belediyelerin ortak sorunlarla başa çıkmak için anlaşmalar yapabilmesini kolaylaştırır (mülakat 5). İkincisi, belediyeler çok farklı kapasitelere sahip olduklarından, bilgi paylaşımı, örnek alışverişi ve uzmanlık aktarımı belediyelerin seviyesini yükseltmek için önemli bir araç haline gelebilir.

'İnsanlar bilgi paylaşıyor, en iyi uygulamaları ve deneyimlerini paylaşıyor. Bu düzeyde çok şanslıyız, belediyelerimizi farklı siyasi partiler olabilir ama en azından ayda bir kez bir araya gelip genel stratejiyi tartışıyorlar. Aralarında büyük bir işbirliği var... Yani bir belediye diğerlerinden önde olmasına rağmen, bir sonraki seviyeye geçmek için birbirlerini destekliyorlar' (mülakat 3)

Bölgesel bir iklim eylem planı geliştirmenin ve CIM'lerin desteğiyle belediyeler arasındaki çabaları eklememenin yanı sıra, bir önceki noktada önerildiği gibi, bazı belediyeler tarafından belediyeler ve alanlar arasında sinerji sağlayabilecek başka stratejiler de kullanılmaktadır. Net Sıfır Şehirler (Porto) gibi iklim eylem ağlarını imzalamak ve taahhüt etmek ve ortak projeler geliştirmek ve fon başvurusunda bulunmak komşu belediyelerle güçlerini birleştirmek (Cervera - Tomiño), kullanılan çeşitli stratejiler arasındaki silo yaklaşımını kırmaya yardımcı olan ve işbirliğine dayalı eylemleri destekleyen eylem örnekleridir.

Sinerjiler, yukarıdaki örnekler kadar güçlü bir şekilde ifade edilmeyen ancak görüşülen kişiler tarafından belirtildiği üzere farklı düzeylerde ve yerel yönetimden farklı aktörler arasında gerçekleşen eylemler yoluyla da elde edilebilir. İlk olarak, iklim değişikliği ve sürdürülebilir uygulamalar konusunda farkındalığı artırmak için eğitim kampanyaları üzerinde işbirliği yapmak, bölge sakinleri ve işletmeler arasında taahhüt oluşturmak için çok önemlidir. İkinci olarak, çeşitli ulusal, bölgesel ve yerel aktörleri içeren araştırma projeleri yürütmek, bilgi ve müdahale için en acil ihtiyaçları vurgulayabilir. Diğer stratejiler arasında veri paylaşımı ve izleme, CIM'lerin yetki alanı dışında belediyeler arası çalışma grupları oluşturma, CCDR-NORTE I.P. liderliğindeki potansiyel bölgesel girişimlere katılma, sürdürülebilir uygulamalar için olağanüstü çabaları veya bölgesel ödülleri tanıyarak işbirliğini teşvik etme ve tüm paydaşları devam eden girişimler, zorluklar ve fırsatlar hakkında bilgilendirmek için düzenli iletişim kanalları kurma yer alabilir.

2.4 Paydaş katılımının genişliğinin ve derinliğinin artırılması

Kutu 6. Paydaş katılımına ilişkin özet

Mevcut durum

Etkili iklim değişikliğine uyum, kamu sektörü, bölgesel ve ulusal ajanslar, özel sektör, sanayi ve sivil toplumdan çeşitli paydaşları içeren çok aktörlü bir yaklaşım gerektirir. Bu aktörlerin katılım düzeyi, her belediyenin kapasitesine ve iklim değişikliği çalışmalarında kaydettiği ilerlemeye bağlıdır. Doğa turizminin iklim değişikliği üzerindeki etkisine odaklanan CLICTOUR projesinin de gösterdiği gibi, yerel topluluklar, sivil toplum ve araştırmacılarla ortak çalışmalar çok önemlidir. Özel sektörün katılımını sağlamak, zaman kısıtlamaları ve değişen kurumsal temsil nedeniyle zorlayıcı olabilir. Esposende bir örnek olarak görülebilir. Esposende'nin yaklaşımı, vatandaşların, şirketlerin ve derneklerin erken katılımını sağlamış, net bir ortak vizyon, proaktif stratejiler ve kişiselleştirilmiş iletişim yoluyla bağlılığı teşvik etmiştir.

İyi uygulama örnekleri

CLICTOUR araştırma projesi, Minho Üniversitesi araştırmacıları tarafından yerel vatandaşlar ve ICNF Doğa ve Ormanları Koruma Enstitüsü ile işbirliği içinde yürütülmektedir.

Tavsiyeler

Üniversiteler, araştırma merkezleri ve belediyeler arasındaki işbirliklerini teşvik etmek. Paydaş katılımını engelleyen yerel zorlukların neler olduğunu anlayın.

Katılım çabalarının kapsayıcı olmasını ve tüm paydaşların ilgi endişelerini dikkate almasını ve iklim adaptasyonu tartışmalarına tüm farklı bakış açılarını ve sesleri dahil etmesini sağlayın.

Toplum temelli ve doğa temelli çözümleri teşvik edin.

2.4.1 Çok düzeyli, çok sektörlü ve çok aktörlü

Bu noktaya kadar, etkili iklim değişikliğine uyumun çok düzeyli, çok sektörlü bir yaklaşım gerektirdiği açıkça ortaya çıkmıştır. Bu bölüm, özellikle bölgesel kalkınma ve inovasyon ile bağlantı kurulması hedefleniyorsa, çok aktörlü bir yaklaşımın benimsenmesinin önemini vurgulamaktadır.

İklim değişikliğine uyum planlarının oluşturulmasında yer alan katılımcılar sorulduğunda, görüşülen kişilerin çoğu kamu sektöründen, bölgesel hükümetten ve ulusal ajanslardan kuruluşlara atıfta bulunmuştur. Ancak, özel sektör, sanayi ve sivil toplumdan daha fazla katılımın gerekli olduğunu da kabul etmişlerdir.

Hükümetler dışında daha az veya daha fazla aktörün katılımı, her belediyenin kapasitesine ve iklim değişikliği çalışmalarında ne kadar ileride olduklarına bağlıdır. Esposende ve Cerveira-Tomiño ortaklığı gibi daha büyük ilerleme kaydeden şehirler, yerel topluluklar ve sivil toplumla işbirliklerinden bahsetmiştir (mülakatlar 5 ve 16). Benzer şekilde, Porto'nun İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi (Município Porto, 2016) iklim değişikliğine uyum çalışmalarındaki kilit aktörlerin ulusal hükümet, bölgesel ve yerel yetkililer, ekonomik paydaşlar, meslek birlikleri, sivil toplum kuruluşları, eğitim kurumları ve toplum liderleri olduğunu kabul etmektedir. Bu belediyeler, karar alma sürecinde katılımcı alanlar yaratarak paydaşların katılımını sağlamıştır. Bir başka örnek de Guimaraes belediyesinin katıldığı AB tarafından finanse edilen DISTENDER projesidir. Bu proje aşağıdakiler için metodolojik bir çerçeve oluşturmayı amaçlamaktadır

Katılımcı bir süreç kullanarak iklim değişikliğinin etkilerine ve risklerine yanıt vermek. Katılımcı süreç bilim insanlarını, işletmeleri, hükümetleri, politika yapıcılarını ve vatandaşları içermekte ve hem iklim değişikliğine uyum hem de azaltım eylemlerini bütünleştirmektedir (Distender, tarihsiz).

Kilit aktörlerden biri de üniversiteler ve araştırma merkezleridir. Bu kurumların belediyelerle olan ilişkileri büyük ölçüde ortak projelere ve her belediyenin bu projelere dahil olma kapasitesine bağlıdır. Vurgulanmaya değer bir işbirliği, yerel vatandaşlar ve ICNF Doğa ve Ormanları Koruma Enstitüsü ile işbirliği içinde, iklim acil durumuna yanıt olarak turizmin etkisini araştıran Minho Üniversitesi araştırmacıları tarafından yönetilen CLICTOUR projesidir. Korunan alanlara odaklanan doğa turizmi, yerel topluluklar içinde koruma ve sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek için bir strateji olarak kullanılmıştır.

CLICTOUR araştırma projesi, araştırmacıların ilgi ve uzmanlıklarından ve iklim değişikliği eylemini araştırmak için finansman bulunmasından ortaya çıkmıştır (mülakat 2). Turizm sektörünün ulusal ve bölgesel ekonomide son derece önemli bir rol oynadığını ve turizmin geliştirilmesi ile çevrenin korunması ve muhafazası arasında güçlü gerilimler olduğunu kabul eden araştırma, iklim değişikliğinin yakın etkilerini destekleyebilecek dirençli ve uyumlu bir turizm sektörünün geliştirilmesine olanak tanıyan mekanizmaları belirlemek üzere yola çıkmıştır. Araştırma üç koruma alanına odaklanmıştır: Peneda-Gerês Ulusal Parkı (PNPG), Alvão Doğal Parkı (PNA) ve Kuzey Littoral Doğal Parkı (PNLN). Bu projenin ana çıktılarından biri bir yol haritasının oluşturulmasıdır. Yol haritası, turizm sektörünün iklim değişikliğinin etkilerine karşı yüksek kırılganlığı ve turizmin ulusal ve bölgesel ekonomi için önemi göz önünde bulundurularak iklime dirençli doğa turizminin geliştirilmesi için bir dizi kılavuz içermektedir (Sousa vd., 2023).

CLICTOUR araştırma projesinin önemli bir bileşeni paydaşlarla yapılan bir dizi çalıştaydı. Görüşülen kişilere göre, bu çalıştaylar sadece veri toplamaya değil, aynı zamanda yerel aktörlerin endişelerini, ihtiyaçlarını ve önceliklerini anlamaya ve sonuçların gelecekte uygulanması için güvenilirlik kazanmaya da hizmet etmiştir. Araştırmacılar ve ICNF arasındaki ortaklık, projeye katılan belediye aktörleri arasında meşruyet kazandırmak için çok önemliydi:

"ICNF'nin her bir milli parktaki odak noktalarıyla kurduğu bağlantılar, veri toplama ve çalıştaylara katılım açısından kesinlikle kritik öneme sahipti. Beş çalıştay çok önemliydi çünkü... yönetim alanlarından, belediyelerden farklı paydaşların katılımını teşvik ettiler. Enstitüye üniversiteden çok daha iyi yanıt verdiler çünkü daha yakın ve bağlantılılar" (mülakat 2).

2.4.2 Özel sektörün katılımı

Aşağıdaki alıntı, özel sektörün katılımı söz konusu olduğunda karşılaşılan tüm zorlukları örneklemektedir ve buna firmalar kadar vatandaşlar ve sivil toplum kuruluşları da dahildir. İnsanlar, çıkarlarının temsil edilmediğini düşündüklerinde katılım için sınırlı zamana sahip olacak ya da bunu yapmak için yeterli teşviki bulamayacaktır, ayrıca kurumsal temsilin değişebileceği uzun vadeli süreçlerde zorluklar ortaya çıkacaktır.

"Belediye düzeyinde [işbirliği yapmak] oldukça kolay, en azından özel sektörle işbirliği yapmaktan bahsettiğinizden daha kolay. Örneğin, bir ya da iki çalışanı olan çok sayıda küçük şirketimiz var. İklim eylemini tartışmak için zamanları yok... Genellikle derneklerinde söz haklarını devrediyorlar... bu yüzden bazen insanların her şeye katılacak zamanı olmuyor"

ve her şeye katkıda bulunmak... Belediyeler arası planı hazırlamaya çalışırken bazı zorluklar yaşadık, kamu sektörü katıldı ama örneğin turizm sektörü katılmadı [çünkü tartışma en çok konuları içermiyordu] ... bir başka zorluk da bu süreçlerin uzun olması, aynı kuruluşun katılması ama farklı kişiler tarafından temsil edilmesi, yani her sifirdan başlamak gibi bir şey" (mülakat 3).

Esposende, özel sektörün katılımını sağlama konusunda nispeten olumlu bir deneyim yaşamıştır. Hem vatandaşlara hem de şirketlere odaklandılar. Vatandaşlar için, kişiselleştirilmiş bir strateji aracılığıyla mahalle sakinleri de dahil olmak üzere tüm düzeylerdeki sakinleri sürece dahil etmişlerdir. Küçük ya da büyük şirketler ve dernekler, kentin sürdürülebilir kalkınmasına yönelik çalışmalarının en başından itibaren yer bağlılığına ve bölgelerinin doğal zenginliğine hitap ederek ve tüm beklenti ve endişelerin duyulup anlaşıldığından emin olarak sürece dahil olmuşlardır. Görüşülen kişiler, bu katılımcı sürecin birkaç kilit faktör nedeniyle başarılı olduğuna inanmaktadır (mülakat 4). İlk olarak, belediye sürdürülebilir kalkınma çabalarının başlangıcından itibaren sadece vatandaşları değil, farklı büyüklükteki şirketleri ve dernekleri de sürece dahil ederek kapsayıcı bir yaklaşım benimsemiştir. Bu kapsayıcılık, geniş bir paydaş yelpazesine hitap ettiği ve hem bireysel sakinlerin hem de iş dünyasının kentin geleceğini şekillendirmedeki önemini kabul ettiği için çok önemlidir. Stratejilerinin dikkate değer bir yönü, büyük şirketleri sürecin erken aşamalarında sürece dahil etmeye verdikleri önemdir. Belediye, 300'den fazla çalışanı olan bir şirket de dahil olmak üzere büyük şirketlerden taahhüt alarak sürdürülebilirlik girişimlerine önemli ve kalıcı bir bağlılık sağlamıştır. Bu sadece önemli kaynak ve etki sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda diğer işletmeler için de örnek teşkil ediyor.

İkinci olarak, belediyenin başarısı net ve paylaşılan bir vizyona sahip olmasına bağlanmaktadır. Bu ortak vizyon, tüm paydaşlar için birleşik bir yön sağlar, işbirliğini teşvik eder ve çatışan çıkarları önler. İlgili tüm taraflar kapsayıcı hedefleri anladığında ve bunlara uyum sağladığında, sürdürülebilir kalkınma ve iklim değişikliği eylemine daha uyumlu ve etkili bir yaklaşım oluşturabilir.

Üçüncü olarak, belediyenin proaktif yaklaşımı çok önemli bir rol oynamıştır. Belediye, özellikle yerel mahalle düzeyinde halka doğrudan ulaşarak yakın ve kişiselleştirilmiş bir strateji uygulamıştır. Bu, vizyonlarının etkili bir şekilde iletilmesini, bölge sakinlerinin sürdürülebilirlik girişimlerini sahiplenmelerini ve bu girişimlerle bağlantı kumalarını ve sürecin yerel ihtiyaçlara daha duyarlı hale gelmesini sağlamaktadır.

Sürdürülebilir bir topluma geçiş, daha çeşitli paydaşlar arasındaki işbirliklerinin geliştirilmesiyle elde edilebilecek, zorluk odaklı yenilikler gerektirmektedir. Çevre sorunları karmaşıktır ve coğrafyalar arasında farklılık gösterir. Bu nedenle, farklı paydaşları ve çıkar gruplarını politika oluşturma süreçlerine dahil etmek daha iyi politika oluşturulmasına katkıda bulunabilir. Bununla birlikte, katılımcı süreç kötü yönetilirse, taleplerinin ve endişelerinin yerine getirilmediğini düşünen farklı gruplar arasında hayal kırıklığına yol açabilir (Grundel ve Dahlström, 2016).

2.5 Etkili çok düzeyli yönetim modellerinin oluşturulması

Kutu 7. Çok düzeyli yönetime ilişkin özet

Mevcut durum

Belediyelerin iklim değişikliğine uyum konusundaki hayati rolünü kabul ederek, eylem planları oluşturmak artık tüm belediyeler için bir görevdir. 'Silo düşüncesi' sorunlarını azaltmak ve sektörler ile belediyeler arasında işbirliğini teşvik etmek için CCDD-NORTE I.P. ve CIM'ler aracı olarak hareket etmektedir. Koordinasyonu kolaylaştırır, bölgesel bilgi toplar ve eylem planlamasında bütünlük sağlamak için yerel kuruluşlar arasında işbirliğini teşvik ederler. Ayrıca bu kuruluşlar, bölgesel kalkınma, yenilikçilik ve iklim değişikliğine uyum politikalarını uyumlu hale getiren sistemik bir yaklaşım sağlayarak belediyeler arasındaki kurumsal kapasite farklılıklarının giderilmesine yardımcı olabilir.

İyi uygulama örnekleri

CIM'ler, her belediyenin eylem planlarını oluşturmaya yardımcı olmak, daha sonra bunları toplamak ve işbirliği için benzerlikler ve fırsatlar bulmak için çaba göstermektedir (devam etmektedir).

Tavsiyeler

Belediyelerin iklim adaptasyonunu tartışmaları için bölgesel forumlar düzenlenmesi. Sınırlı kapasiteye sahip belediyeleri kaynaklar, eğitim ve ortaklıklar yoluyla destekleyin. İklim adaptasyonunda bölgesel bağlamı göz önünde bulundurun.

İklim değişikliğine uyumun ele alınmasında çok düzeyli yönetim büyük önem taşımaktadır. İklim değişikliği, farklı düzeylerde koordineli çabalar gerektiren, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeylerden çeşitli perspektiflerin, uzmanlıkların ve kaynakların entegrasyonunu gerektiren, aynı zamanda yerel ve bölgesel yetkililerin kendi bölgeleri, kırılganlıkları, riskleri ve fırsatları hakkında derin bir anlayışa sahip olacağını kabul eden karmaşık ve çok yönlü bir sorundur. Çok düzeyli yönetim aynı zamanda ortak zorlukları paylaşan ancak farklı yetki alanlarına ait belediyeler ve bölgeler arasında eşgüdümlü politika uygulamasına ve koordinasyona olanak tanır. Bu durum özellikle, kökleri ağırlıklı olarak merkezi bir yönetim biçimine dayanan ancak yetkileri ademi merkezileştirme çabaları devam eden Portekiz'in iklim değişikliğine uyum yaklaşımı için geçerlidir ve iklim değişikliği ve inovasyon çalışmalarını ilerletmek için yönetim sistemlerinin ne ölçüde oluşturulduğunu belirlemektedir.

Yerel aktörlere yakınlıkları, zorlukları ve ihtiyaçları ilk elden anlamaları nedeniyle belediyeler iklim değişikliğine uyumun ele alınmasında kilit bir rol oynamaktadır. Belediye eylem planlarının hazırlanmasının zorunlu , bu kabulün bir karşılığıdır. Aynı zamanda iklim değişikliğine uyum risklerinin ve eylemlerinin bölgeler arasında farklılık gösterdiği ve yerel yaklaşımlar gerektirdiği anlayışını da yansıtmaktadır. Bu, iklim değişikliğine uyumun bütüncül doğasının tanınmasında ileriye doğru atılmış önemli bir adımdır. Bununla birlikte, stratejilerinin kamu sektöründen diğer birçok aktörle birlikte ifade edilmesi gerektiğinde yerel aktörler için ek zorluklar da ortaya çıkarmaktadır.

'Bazen biz bir yöne , bölgesel komisyon diğer yöne, ulusal ajanslar da başka bir yöne çekiyor. Örneğin Orman ve Doğayı Koruma Enstitüsü ile sorunlar yaşadık... bazen iklime yardımcı olmak için değişiklikler yapmamız gerekiyor ve onlar uzlaşmıyor... tüm bunlarda bölgesel bir bakış açısına sahip olmak, bölgeyi tanıyan, sorunları bilen bölgesel paydaşlara sahip olmak önemlidir' (mülakat 5).

'Silo düşüncesi' ile ilgili sorunları ortadan kaldırmak ve iklim değişikliğine uyumu daha geniş perspektiflerden ele almak, sektörler, belediyeler ve bölgeler arasında genellikle işbirliğinden yoksun olan sorumluluk alanları arasındaki boşlukları doldurmak için CCDD-NORTE I.P. ve CIM'lerin çalışmaları çok önemlidir. Farklı düzeyler ve kurumlar arasında aracı görevi görürler, kendi içlerinde koordinasyon sağlarlar.

Belediyeler, bölgesel bilgi toplamak ve yerel kuruluşlar arasında anlamlı işbirliklerini teşvik etmek:

"Örneğin, bir belediye kuraklığı bir sorun olarak görüp bir kuraklık planı hazırlayabilirken, diğerleri sorunun sel olacağını düşünebilir. Eğer ortada köyler varsa bir süreksizlik söz konusudur... [Biz de bundan kaçınmaya çalışıyoruz, çünkü belediyeler bu planları kendileri yapmıyor, bazıları bu tür planların oluşturulmasında destek almak için hizmet tedarikçisi gibi üçüncü bir tarafla . Şu anda planladıkları eylem açısından bir bütünlük olmasını sağlamak için belediyelerin birbirleriyle konuşmalarını sağlamaya çalışıyoruz' (mülakat 3).

Ayrıca, bu sinerjilerin elde edilmesi, bu rapor boyunca da belirtildiği gibi, iklim değişikliğine uyum için yönetişimin geliştirilmesine de yardımcı olabilir. İklim değişikliğine uyumla ilgili sorumluluklar her belediyenin yetki alanında iyi bir şekilde belirlenmiştir, bu da yerel olarak çalışmayı kolaylaştırabilir, ancak işbirliklerini ve çok düzeyli yönetişimi engelleyebilir. Bu nedenle CCDD - Norte ve CIM'lerin rolü, çok düzeyli sağlanmasının yanı sıra belediyeler arasındaki kurumsal kapasitelerdeki önemli farklılıkları dengelemek için de çok önemlidir. Her kurum işbirliklerini nasıl teşvik edeceğine ve koordinasyonu nasıl sağlayacağına karar verir. Örneğin, görüşülen CIM'ler her bir belediyeye ayrı ayrı yardımcı olmakta ve tüm eylem planlarını (Şubat 2024'te sona erecek) toplayarak benzerlikler ve işbirliği fırsatları bulmaya çalışmayı planlamaktadır. Görüşmelerin zamanlaması göz önüne alındığında, bu çalışmanın lojistiği hakkında daha fazla ayrıntı bulunmamaktadır.

Porto ve Esponsende iklim değişikliğine uyum ve azaltım planlarında öncü olup çeşitli sektörleri kapsayan birkaç stratejiye sahipken, diğer bazı belediyelerde bu konular üzerinde çalışan sadece bir kişi bulunmaktadır. Bir CIM temsilcisinin açıkladığı gibi, belediyelerin iklim değişikliğine uyum konusunda stratejik olmaları gerekmektedir ve çoğu alan çakıştığı için bu başarılabılır olmalıdır, *"özellikle sadece bir kişinin sorumlu olduğu küçük belediyelerde... sorumluluklar artar ama maaş artmaz"* (mülakat 3). Bu sistemik yaklaşım sadece ulaştırma politikalarının enerji politikaları ile birlikte ele alınması için değil, aynı zamanda iklim değişikliğine uyum ile birlikte bölgesel kalkınma ve inovasyon politikaları için de geçerlidir.

Çok düzeyli yönetim, Avrupa Birliği programlarına veya benzer girişimlere katılarak da geliştirilebilir. Bölgeler bu girişimlere katılarak, bilgi eksikliği veya işbirliği eksikliği olabilecek sorumluluk alanları arasındaki doldurabilir. Bununla birlikte, yerel ve bölgesel farklılıkların her zaman kabul edilmesi önemlidir. İklim değişikliği riskleri ve uyum eylemleri çeşitlilik gösterir ve belirli hassasiyetleri ve güçlü yönleri dikkate alan özel stratejiler gerektirir.

Belediyeler arasındaki kurumsal kapasitelerdeki önemli farklılıklar bu tür girişimlere katılım yoluyla ele alınabilir, ancak katılım için belirli kapasitelerin gerekli olduğu da bir gerçektir. Bununla birlikte, işbirliği projelerine katılmak için çaba sarf etmek, belediyelerin ve bölgelerin kaynaklara, uzmanlığa ve en iyi uygulamalara erişmesine yardımcı olabilir ve oyun alanını düzleştirmeye katkıda bulunabilir. Son olarak, daha geniş bölgesel kalkınma ve inovasyon hedefleriyle uyum, iklim değişikliğine uyumla birlikte örneğin ulaşım ve enerji, bölgesel kalkınma ve inovasyonla ilgili politikaların birbiriyle bağlantılı doğasını dikkate alan sistemik bir yaklaşımın oluşturulmasına katkıda bulunur.

2.6 Deneyler için yer açmak

Kutu 8. Deneyler hakkında özet

Mevcut durum

Norte'nin deneyimi, yenilikçi kamu sektörü fikirlerinin hayata geçirilmesinin kurumsal özerklik ve kurumsal kapasite gibi faktörler tarafından kısıtlandığını ortaya koymaktadır. Ancak bu sınırlamalar yer temelli inovasyon, çok aktörlü işbirlikleri ve ortak vizyon ve projelerle katılımcı süreçler yoluyla hafifletilebilir. Örneğin, Cerveira ve Tomiño arasındaki sınır ötesi işbirliği, sürdürülebilir tarım ve kapsayıcı turizmi teşvik etmek için ortak çabaların gücünü göstermektedir. Esposende örneği, özel sektör işbirliğiyle elde edilen uzun vadeli sürdürülebilirlik çabalarını vurgulamakta ve çeşitli sektörleri deneyime dahil etmenin önemini vurgulamaktadır. Bu süreç sadece araştırma merkezlerinden gelen uzmanlık bilgisine değil, aynı zamanda yerel olarak üretilen bilgiye de bağlıdır. Ancak Norte'deki belediyeler, uygun desteği almadan kendilerine yüklenen sorumlulukların artmasından endişe duymaktadır.

İyi uygulama örnekleri

Cervera-Tomiño ortaklığı için 2030 gündemi.

Tavsiyeler

İklim değişikliğinin sosyo-ekonomik etkileri üzerine araştırmaları teşvik ederek etkili politikalar konusunda bilgi sağlamak. Deneyleri bir süreç olarak görmek, sürekli düşünmeyi ve işbirliğini teşvik etmek.

Vardiya ve perspektif üzerinde YENİLİK için
vurgulamak problem çözme, cesaretlendirici daha fazla deney.

2.6.1 Deney yapma yolları

Kamu sektöründen yeni bir fikir, uygulama veya süreç ortaya koymak, kuruluşa ne kadar özerklik tanındığının yanı sıra kurumsal kapasitesi ile de sınırlı olabilir. Ancak Norte, bu kısıtlamaların yer temelli inovasyon yaklaşımı, çok aktörlü işbirlikleri ve ortak vizyonlar ve önceliklendirilen alanlarla sonuçlanan katılımcı süreçler yoluyla hafifletilebileceğini göstermiştir. Cerveira ve Tomiño arasındaki sınır ötesi işbirliği buna bir örnektir. Bu iki şehir, çabalarını birleştirerek, iklim değişikliğinin azaltılmasına ve yerel ekonominin değişen koşullara uyum sağlamasına katkıda bulunma potansiyeline sahip bir sektör olan sürdürülebilir tarım uygulamalarını teşvik etmektedir.

Cervera-Tomiño ortaklığının 2030 gündemi (Eurocidade Cerveira-Tomiño 2030), ekonomik özerkliğin artması, çevresel etkinin azalması ve ürün ithalatıyla ilişkili maliyetlerin düşmesi gibi faydalara atıfta bulunarak daha kısa ve yerelleştirilmiş üretim ve tüketim zincirlerinin teşvik edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Cerveira ve Tomiño'nun tarımsal potansiyelinin altını çizen plan, birincil sektörü Eurocity'nin geleceği için stratejik bir sektör olarak öneriyor. Plan, yerel ürünlerin kalitesinin ortaya konmasını, bunların dönüştürülmesi ve pazarlanmasına (çevrimiçi platformlar dahil) yatırım yapılmasını ve arazilerin tarımsal kullanımının teşvik edilmesini içeriyor. Belirli eylemler arasında ortak programların oluşturulması, fiziksel ve çevrimiçi pazarlar, gastronomi girişimleri ve yerel tüketimi teşvik etmek için bilgi/eğitim kampanyaları yer alıyor.

"Yakınlarda inşa edilen otoyol geçirimsizdi, yani tüm su doğrudan şehrimize ... artı diğer tarafta nehir vardı... şehrin tüm dışını kanalizasyonla çevremiz gerekiyordu... Bu çok zor olacaktı."

ama biz bunun yerine doğaya dayalı çözümlerle çalışmaya karar verdik... ve ayrıca kuzeyden güneye doğru bir bisiklet ve yaya yolu inşa ettik... Bu, hareketlilik planımıza eklenmiştir ve bizi hareketlilik için bazı yeni fikirler denemeye yöneltmiştir' (mülakat 5).

Esposende, özel sektörle işbirliği yoluyla elde edilen sürdürülebilirlik taahhüdünün bir başka örneğini sunmaktadır. Belediye, balık ağlarının biyolojik olarak parçalanabilir alternatiflerle değiştirilmesi (daha önce tartışıldığı gibi) ve bir önceki alıntıda bahsedilen bisiklet ve yaya yollarının -ciclovía- inşası da dahil olmak üzere çeşitli projeler üstlenmiştir. Cávado Nehri boyunca 2,8 kilometre uzunluğunda Ciclovía, bir yandan bölge sakinlerine ve turizm sektörüne hizmet ederken diğer yandan da olası sel baskınları için tampon bölge görevi gören iyi bir kentsel gelişim örneği olarak tanımlanmıştır (mülakat 5). Bu örnek, deneysel çalışmalar için çeşitli sektörlerin dahil edilmesinin önemini vurgulamaktadır. Başlangıçtaki proje yağmur suyunun yönetimine odaklanırken, hareketlilikle ilgili kullanılabilecek ek avantajlar olduğu ortaya çıkmıştır.

2.6.2 Bilgi tabanı

Deneyler aynı zamanda bir bilgi tabanı da gerektirir. Genel olarak bu, üniversitelerde, araştırma merkezlerinde ve güçlü araştırma ve geliştirme departmanlarına sahip büyük firmalarda bulunan uzmanlaşmış ve teknik bilgi anlamına gelir. Kamu sektörünün bu bilgi türündeki rolü, bilgi alışverişini teşvik etmek, altyapı ve hizmetler sağlamak ve genellikle daha fazla araştırmayı teşvik etmek için hibeler vermektir. Ancak, kamu sektörü deneyimleri açısından bu temel, toplumun diğer sektörleri arasında mevcut olan bilginin yanı sıra yerel olarak katılım sağlamak için yeni formlarda yeni bilgiler yaratma ve bunlardan yararlanma becerisini de içerir.

'İnsanların sağlığı ve ekonomisi ya da iklim değişikliği eylemleri ve faydaları arasındaki denge üzerindeki etkisi üzerine çok fazla çalışma yok... Bence bu alanda çok fazla bilgi eksikliğimiz var' (mülakat 1).

"Hissettiğimiz şeylerden biri, belediyelerin ekonomik açıdan bilgi eksikliği... işgücü, ekonomik büyüme üzerindeki etkileri, korunan doğal alanlara sahip olmanın avantajlarının neler olduğunu bilmek" (mülakat 2).

'Çevre Eğitim Merkezimiz var... orada tüm okullarımızı çevre duyarlılığı, enerji tasarrufu, su tasarrufu, doğal temelli çözümlerin kullanımı gibi konularda çeşitli projelerin uygulanması için kabul ediyoruz' (mülakat 5).

Alıntıların da gösterdiği gibi, Norte'deki yerel aktörler iklim değişikliğinin sosyo-ekonomik etkilerine ilişkin mevcut bilgi eksikliğinden endişe duymaktadır. Bu durum, yukarıda atıfta bulunulan bilgi tabanının, örneğin CLICLTOUR araştırma projesinde yapıldığı gibi, daha teknik alanlar kadar sosyal bilimlerle ilgili araştırmalara doğru da genişletilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu konu öneriler bölümünde daha da genişletilecektir.

2.6.3 Sınırlar

Norte'nin deneyimi, özellikle belediye düzeyinde deneyimin sınırlarını da vurgulamaktadır. Temel kaygılardan biri, artık belediyelerden beklenen rol ve görevlerin artan çeşitliliğidir. Ancak bu, adem-i merkeziyetçilik çabalarına bir eleştiri olarak değil, sorumlulukların yanı sıra yerel kapasitelerin artırılması için bir çağrı olarak yorumlanmaktadır:

'Belediyelerin zaten yapacak çok işi var. Sizce nasıl başa çıkabilirler? Bunlar daha fazla sorumluluk mu yoksa birleştirilebilir mi? Daha fazla kaynağa mı ihtiyaçları var? İnsanları var, bilgileri var ama düzenlemeleri gereken tüm konular çok zaman alacak. Bu sadece mali bir sorun değil, aynı zamanda yapısal bir organizasyonel sorun' (mülakat 4, katılımcı 2).

'Kısa bir süre önce Birmingham Şehir Konseyi iflasını ilan etti! Neden? Çünkü sosyal konularda, gençleri beslemede, sübvansiyonlar vermede vs. çok fazla stresleri var. Buradaki belediyelerin çoğunun da gördüğü gerçek bu. Pek çok sosyal sorumluluğun devletten yerel yönetimlere geçtiğini görüyoruz. Dolayısıyla, bizim için önceliğin iklim olduğunu ama ne yazık ki en küçük yerel yönetimlerin başka sorunları olduğunu anladığınızı düşünüyorum' (mülakat 5, katılımcı 3).

İklim değişikliğine uyum için deney yapmak kilit öneme sahiptir. Gelecek senaryolarını modelleme çabalarına rağmen, iklim değişikliğinin etkileri bir dereceye kadar belirsizlik içermektedir. Deneme, farklı koşullar altında en iyi sonucu veren stratejilerin belirlenmesi için farklı uyum stratejilerinin test edilmesine olanak tanır. Bu da öğrenmeyi, yenilikçiliği ve çözümlerin her bölgenin ve belediyenin özelliklerine göre uyarlanmasını geliştirir. Deneyler sadece üniversitelere ait değildir ve sadece sofistike laboratuvarlarda da gerçekleşmez. Deneyimleme, paydaşlarla iletişim kurmanın yollarını keşfetmeyi, işbirliği içinde toplum temelli çözümler geliştirmeyi veya inovasyon ve iklim değişikliği gibi politika alanları arasında yeni sinerjiler keşfetmeyi de içerebilir. Araştırmalar, diğer mekânsal düzeylerle başarılı bir koordinasyon eksikliğinin, bölgesel politika aktörlerinin yenilikçi deneylere girişme kabiliyetini engelleyebileceğini göstermiştir. Daha üst politika kademelerinden gelen sürekli destek, bu çabaların gelişimini beslemek ve sürdürmek için gereklidir (Moodysson ., 2017).

2.7 Yüksek düzeyde politika istihbaratı, öğrenme ve stratejik kapasitenin güvence altına alınması

Kutu 9. Politika istihbaratı, öğrenme ve stratejik kapasite hakkında özet

Mevcut durum

Norte bölgesindeki politika zekası ve öğrenmenin temel göstergelerinden biri, özellikle Esposende, Cerveira ve Porto gibi sıkça atıfta bulunulan örneklerde bireysel belediyeler tarafından gerçekleştirilen deneylerdir. Ancak, iyileştirme kapasitesi daha büyük kaynaklara sahip belediyelerle sınırlı değildir. CIM'ler ve CCDR-NORTE I.P. tarafından kolaylaştırılan belediyeler arasındaki işbirliği çabaları, boşlukları doldurmada ve politika hareketliliğini ve öğrenmeyi teşvik etmede önemli bir rol oynamaktadır. Politika öğrenmenin bir diğer hayati yönü, iklim değişikliği eylemlerinin etkisini değerlendirmek için izleme önlemlerinin uygulanmasını içerir. Bu araçlar çok önemlidir çünkü iklim değişikliği girişimleri genellikle sürekli ve uzun vadeli yerel değerlendirmelerden yoksundur. İzleme araçlarının oluşturulması, stratejilerin etkinliğini değerlendirmek, gerekli ayarlamaların yapılmasını sağlamak ve öğrenmeyi teşvik etmek için çok önemlidir.

İyi uygulama örnekleri

Esposende'nin sürdürülebilir kalkınma gündemi oluşturma çabaları (belgenin genelinde açıklanmıştır)

Tavsiyeler

CIM'lerin iklim adaptasyonu konusunda belediyeler arasında karşılıklı destek için fırsatlar yaratmaya teşvik edilmesi.

Öğrenme, yansıtma ve geri bildirim için metodolojiler ve alanlar aracılığıyla kurum içinde kapasite oluşturmak. İklim stratejilerinin uzun vadeli etkilerini izlemek için izleme araçlarının geliştirilmesini teşvik etmek. İklim adaptasyonuna ilişkin bölgesel anlayışı zenginleştirmek için belediyeler, CIM'ler, üst düzey kurumlar ve uluslararası ortaklar arasında bilgi alışverişini desteklemek.

'Belediyelerimizden bazılarının nüfusu daha fazla, faaliyetleri daha fazla, gelirleri daha fazla ve daha iyi hazırlanmış durumdalar. Örneğin, Atlantik Kıyısındaki Esposende, su seviyesinin yükselmesini göz önünde bulundurarak birçok planları var, bir planları var, çalışmamızdan önce bile çalışmalar yaptılar ve bu planları nasıl uygulayacaklarına dair bir fikirleri var... örneğin, bazı eylemlerin düzenleme olmadan yapılamayacağını öğrendiler, örneğin kıyı şeridindeki restoranlar için, 30 yıl içinde artık kıyı şeridi kalmayacak ve bunu koymanın kolay bir yolu olmadığını biliyorlar... Diğer belediyeler için riskler belki daha az belirgindir, her ne kadar orman yangınları ve kuraklıktan muzdarip olsalar da, bunu halka aktarmakta daha fazla zorluk çektiklerini düşünüyorum. Ama başka belediyelerimiz var, sadece ne yapacaklarına dair bir fikirleri var, ama çok spesifik bir şey ve diğerlerinin bir bile yok' (mülakat 2)

Politika zekası ve öğrenmenin önemli bir kanıtı, Norte'deki münferit belediyelerin, özellikle de daha sık gündeme gelen Esposende, Cerveira ve Porto örneklerinin yaptığı deneylerden gelmektedir. Ancak, belge boyunca da belirtildiği gibi, Norte'deki belediyeler arasındaki farklılıklar, iklim değişikliğine uyum çalışmalarındaki ilerlemelerine de yansımaktadır,

deney ve öğrenme kapasitelerinde olduğu gibi. Tüm belediyeler eylem planları oluşturma ve uygulama yetkisine sahip olsa bile, bu planların nasıl ilerlediği ve izlendiği konusunda boşluklar olacaktır. Bu, bu süreçlerin daha büyük kapasiteye sahip belediyelerle sınırlı olduğu anlamına gelmez. Bu durumlarda, CIM'ler ve CCDD önemli bir rol oynayabilir. Bazı CIM'lerin bu boşlukları azaltmanın bir yolu, belediyelerin birbirlerine yardım etmeleri için alanlar yaratmaktır; *"geride kalanları çekmek için önde olan iki veya üç belediyeyi seçmeye çalışın"* (mülakat 5). Bu tür stratejiler politika hareketliliği ve öğrenme örnekleridir. Bu girişimler diğer CIM'lerde de tekrarlanmaktadır.

Politika öğrenmenin önemli bir yönü, CIM Alto Minho ve Ave temsilcisi tarafından da ifade edildiği üzere, izleme tedbirlerine sahip (mülakatlar 3 ve 4). Potansiyel bir strateji örneği, iklim değişikliği eylemlerinin etkisini ölçmek için uzaktan sensörlerin kullanılmasıdır. Bu eylemlerin uygulanması önemlidir, çünkü örneğin karbon azaltma yüzdeleri gibi belirli hedefler olsa da, iklim değişikliği eylemleri uzun vadeli önlemlerdir ve genellikle yerel olarak sürdürülebilir, uzun vadeli değerlendirilmeden yoksundur. İlerlemeyi izlemeye yönelik araçların oluşturulması, stratejilerin etkisinin değerlendirilmesinde, ayarlamaların yapılmasında ve öğrenmede etkili olabilir. Ancak bölgede bu konuda çok az ilerleme kaydedilmiştir.

Politika öğrenimi, mevcut stratejilerde ayarlamalar yapılması, yeni işbirliği biçimlerinin araştırılması ve özel aktörler, sivil toplum ve bölge dışındaki aktörlerle stratejik koordinasyon sağlanması şeklinde gerçekleşebilir. Politika öğrenmenin önemli bir yönü de izleme tedbirlerinin oluşturulmasıdır. Mevcut örnekler arasında iklim değişikliği eylemlerinin etkilerini niceliksel olarak değerlendirmek için uzaktan sensörlerin kullanılması yer almaktadır, ancak bu konuda daha fazla çaba sarf edilmesi gerekmektedir.

Kutu 10. En iyi uygulamalar

Deneme, politika öğrenme, yönlendirme ve paydaşları dahil etme için.

Esposende'nin biyolojik olarak parçalanabilen balık ağları projesi Esposende's Ciclovía
Esposende'nin uzun vadeli uygulaması, belediye için ortak bir sürdürülebilir kalkınma vizyonu oluşturmak üzere bölge sakinleri ve şirketlerle yakın çalışmaktır.
CLICTOUR araştırma projesi

Sinerjiler, çok düzeyli yönetim ve portföylerin eklemlenmesi için.

Eurocidade Cervera-Tomiño
Porto'nun Avrupa ve uluslararası girişimlere katılımı

3 Sonuçlar ve neriler

3.1 Hedefler ve yönlülük

Bu rapor için yapılan araştırmanın, belediye ve bölge planları henüz tartişma ve yazım aşamasındayken gerçekleştirildiğini hatırlatmakta fayda var; dolayısıyla bu planların hedefleri ve yönelimleri hakkında yorum yapmak zor. Ancak, bu planların oluşturulma sürecinden bazı dersler çıkarılabilir. İlk olarak, Norte'nin belediye ve bölge planları, koruma ve risk nleme üzerinde durma eğiliminde olan ancak inovasyon ve iklim değişikliğine uyum arasında açık bir bağlantı kurmayan ENAAC gibi ulusal düzeydeki taahhütler ve stratejilerle uyumlu olmalıdır. Bu merkezi yaklaşım, yerel amaç ve hedeflerin esnekliğini sınırlayabilir ve bu tür esneklikten kaçınmak için belediyelerin ve bölgesel aktörlerin daha proaktif bir yaklaşım sergilemesini gerektirecektir.

Tavsiyeler

- İklım değişikliğine uyum çalışmaları konusunda bölgesel düzeyde ancak belediyelerle mutabık kalınan ortak bir vizyon doğrultusunda çalışmaya devam edilmesi. Bu ortak vizyonun bir parçası, iklim değişikliğine uyum, yenilikçilik ve bölgesel kalkınmanın birbiriyle bağlantılı doğasının kabul edilmesini içerebilir. Bu ortak anlatı daha sonra işbirliğini kolaylaştıracak ortak gündemlere dönüştürülebilir.
- Ortak vizyonun geliştirilmesinde yerel topluluklar, sivil toplum, araştırmacılar ve özel sektör de dahil olmak üzere çok çeşitli paydaşların katılımının sağlanması.
- Ulusal ve uluslararası taahhütlerin yanı sıra yukarıda tartişılan ortak vizyonlarla uyum sağlamak çok önemli olmakla birlikte, bu, yere özgü iklim uyum amaç ve hedeflerine olan ihtiyaç göz ardı etmemelidir.
- Eşit olmayan kurumsal kapasitelerin yarattığı boşlukların doldurulmasına yardımcı olmak için belediyeler, bölgesel kuruluşlar ve ulusal ajanslar arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi.
- Yetkinliklerinin sınırları dahilinde, aracı türdeki kuruluşlar, belediyelerin iklim uyum planlarını geliştirmek ve uygulamak için eğitim ve kapasite geliştirme yoluyla belediyelere ve bölgesel kuruluşlara destek vermeye devam edebilir. Bu, mali destek, teknik yardım ve bilgi paylaşımını içerebilir.

3.2 Politika portföylerinin ifade edilmesi

İklım değişikliğine uyum konusunun karmaşıklığı, hükümetin tüm düzeyleri, sivil toplum, niversiteler ve araştırma merkezleri ve özel dahil olmak üzere çok sektörlü, çok düzeyli ve çok aktörlü bir eklemlenmeyi gerektirmektedir. Bu eklemlenmenin etkinliği sadece farklı politikaların araya getirilmesine bağlı değildir. Aynı zamanda bu politikaların uygulanmasına ve ifade edilmesine imkan veren yasal çerçevenin de dikkatle gözden geçirilmesini gerektirir, zira örneğin korunan alanlarda doğal kaynakların kullanımını içeren ekonomik büyüme politikalarının uygulanması ihtiyaç gibi sık sık birbiriyle çelişen pozisyonlar ortaya çıkmaktadır.

Norte'de iklim değişikliğine uyum ve inovasyon politikaları, ulusal ve bölgesel yönetişim düzeyleri arasında karmaşık bir etkileşim içermektedir. Ulusal hükümet uyum için birincil çerçeveyi oluştururken, belediyeler bölgesel destekle kendi eylem planlarını geliştirmektedir. Belediyeler ve CIM'ler arasında devam eden bir koordinasyon ve eklemlenme süreci vardır, ancak CCDD

bu sürece yeni yeni dahil olmaya başlamıştır. Birkaç istisna haricinde, yerel endüstriler ve sivil toplum, bu süreçte büyük ölçüde yer almayan diğer aktörlerdir.

Tavsiyeler

- Hedeflerdeki çakışmaları belirleyin ve politikaların koordinasyonunu daha verimli hale getirmek için bunları düzenleyin.
- Devlet kurumları, yerel sanayiler, sivil toplum ve bölgesel aktörler arasında işbirliği ve bilgi paylaşımını teşvik edin. Bu görüşmeler, iklim değişikliğine uyum ve inovasyon için bütüncül çözümler oluşturulmasına yardımcı olabilir.
- Özellikle yeşil projeler için AB fonlarından yararlananlar olmak üzere uluslararası işbirliklerini sürdürmek ve genişletmek.
- İnovasyonu, iklim değişikliğini ele almak ve sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı teşvik etmek için bir sorun çözme aracı olarak görerek bakış açısında bir değişimi teşvik edin. İnovasyon, değişen koşullara uyum sağlamaya ve sürdürülebilir turizm gibi sürdürülebilir ekonomik fırsatlar yaratmaya yardımcı olabilir.

3.3 Alanlar arası sinerjilerin sağlanması

Norte, belediyeler arasında sinerji ve koordinasyon yaratıyor ve bunun için CIM'ler kritik bir rol üstleniyor. Belediyeler kendi iklim uyum planları üzerinde aktif olarak çalışırken, bölgesel düzey bu planların daha geniş çerçeveye uyumlu hale getirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak şu ana kadar yürütülen çalışmalarda yerel aktörlerin ötesinde alanlar arası sinerjiler yaygın değildir. İlerlemenin izlenmesinin yanı sıra, CIM'lerin mali sınırlamaları da dikkate değer bir zorluktur.

Tavsiyeler

- Yerel düzeyde çok aktörlü karar alma yoluyla politika sinerjilerinin belirlenmesi. Bu, mevcut belediye eylem planlarının oluşturulmasında kullanılan toplumsal katılım alanlarından yararlanılarak yapılabilir.
- Belediyeleri işbirliği yapmaya ve bilgi, en iyi uygulama ve deneyimlerini paylaşmaya teşvik etmeye devam ederken, siyasi farklılıklara bakılmaksızın bilgi paylaşımı ve uzmanlık alışverişi kültürünü desteklemek.
- İklimle ilgili ortak zorlukların ele alınması için komşu belediyeler arasında anlaşmaların kolaylaştırılması. Bu anlaşmalar, belediyelerin eşit olmayan kapasitelerini göz önünde bulundurarak tüm bölgeye fayda sağlayacak işbirlikçi çözümlere odaklanmalıdır.
- Belirli sektörlerden sorumlu ulusal kuruluşlarla daha fazla işbirliğine gidilmesi, bilgi birikimini artırabilir ve daha az kaynağa sahip belediyelerde eylem planlarının tasarlanmasını ve uygulanmasını destekleyebilir.

3.4 Paydaş katılımının genişliğinin ve derinliğinin artırılması

İklim değişikliğine uyum çalışmaları çok aktörlü bir yaklaşım gerektirmektedir. Kamu sektörü kuruluşları, bölgesel ve ulusal hükümet kuruluşları, sanayi, sivil toplum, eğitim kurumları ve toplum liderleri de dahil olmak üzere geniş bir paydaş yelpazesinin aktif olarak sürece dahil edilmesi gerekmektedir. Norte'nin farklı aktörleri dahil etme deneyimi belediyeler arasında farklılık göstermektedir. Örneğin Esposende, özel sektörü dahil etme konusunda büyük bir deneyime sahiptir ve sürdürülebilir kalkınma çabalarının ilk aşamalarından itibaren hem büyük hem de küçük şirketleri sürece dahil etmiştir. Net ve ortak bir vizyona sahip olmak, topluma proaktif bir şekilde ulaşmak ve bölgenin doğal zenginliğini vurgulayan bir yer duygusu oluşturmak bu işbirliklerinin sağlanmasına yardımcı olmuştur.

Diğer kilit aktörler ise üniversiteler ve araştırma merkezleridir. Bunların iklim değişikliğine uyum çalışmalarına katılımı, yeni bilgi, veri ve özel tavsiyeler sağlayarak bölgenin iklim uyum girişimlerini ilerletmesine yardımcı olabilir. Ayrıca, CLICTOUR projesinin de gösterdiği gibi, üniversiteler ve araştırma merkezleri iklim değişikliğine uyum ile bölgesel kalkınma ve yenilikçilik arasında daha sağlam bağlantılar kurulmasında önemli bir rol oynayabilir.

Tavsiyeler

- Üniversiteler, araştırma merkezleri ve belediyeler arasındaki işbirliklerinin teşvik edilmesi.
- Sanayi, sivil toplum, eğitim kurumları ve toplum liderlerinin iklim değişikliğine uyum planlarının tasarlanması, uygulanması ve izlenmesine katılmalarını engelleyen yerel zorlukların neler olduğunun anlaşılması.
- Katılım çabalarının kapsayıcı olmasını ve tüm paydaşların ilgi ve endişelerini dikkate almasını sağlayın ve iklim adaptasyonu tartışmalarına tüm farklı bakış açılarını ve sesleri dahil edin.
- Toplum temelli ve doğa temelli çözümleri teşvik edin.

3.5 Etkili çok düzeyli yönetim modellerinin oluşturulması

Yönetişim, toplumlardaki insanların nasıl karar vereceğini, gücü nasıl paylaşacağını, sorumluluğu nasıl yerine getireceğini ve hesap verebilirliği nasıl sağlayacağını belirleyen yapıları, süreçleri, kuralları ve gelenekleri ifade eder (Folke vd., 2005). Çevre politikaları ve yeşil geçişler söz konusu olduğunda, yönetimle ilgili tartışmalar, yönetişimin geçişlere olanak tanıyan koşulların yaratılması ve dönüşüm süreçlerinin yönetilmesindeki rolüne yönelmektedir (Patterson ., 2017). Bu nedenle, iklim değişikliğine uyum gibi karmaşık çevresel zorluklara yönelik yönetim, mevcut kurumların, kuruluşların ve toplumların nasıl karar aldığı ve uyguladığı (geçmişe ve bugüne yönelik) ile sınırlı olmayıp, aynı zamanda bu kararların nasıl yönetileceği, idare edileceği ve izleneceği (geleceğe yönelik) ile de ilgilidir. Bu nedenle, yeni politika ve stratejilerin yanı sıra yeni organizasyonlar ve izleme sistemlerinin de ortaya çıkması alışılmadık bir durum değildir.

Portekiz iklim değişikliğine uyum yaklaşımı, çoğunlukla iklim değişikliğine uyum çalışmalarına izin vermeye odaklanmış, ağırlıklı olarak merkezi bir yönetim biçimini yansıtmaktadır. Belediyelerin iklim değişikliğine uyum konusunda oynadıkları kritik rolün tanınması olarak okunabilecek iklim değişikliğine uyum çalışmalarının ademi merkezileştirilmesine yönelik çabalar devam etmektedir. Bununla birlikte, yerel stratejilerin kamu sektöründen çeşitli aktörlerle koordine edilmesi gerektiğinden, bu durum zorlukları da beraberinde getirmektedir. Ayrıca, yerel yönetimlerin sorumluluklarını, kapasitelerini artırmaya yönelik belirli planlar olmaksızın artırmaktadır.

Bu zorlukların üstesinden gelmek için CCDR-NORTE I.P. ve CIM'ler çok önemlidir. Bu kuruluşlar, farklı hükümet düzeyleri ve kurumlar arasındaki boşlukları dolduran, belediyeler arasında işbirliğini teşvik eden ve iklim adaptasyonuna bölgesel bir bakış açısını destekleyen araçlar olarak hareket etmektedir. Bu 'araçlar' belediyeler arasındaki kurumsal kapasite farklılıklarının giderilmesinde önemli rol oynamaktadır.

Tavsiyeler

- İklim adaptasyonunu tartışmak ve en iyi uygulamaları paylaşmak için belediyeleri ilgili CIM'leri dışında bir araya getiren bölgesel ağlar veya forumlar kurmak.
- Sınırlı kurumsal kapasiteye sahip belediyeleri desteklemek için stratejiler geliştirin. Bu, kaynak sağlamayı, eğitim vermeyi veya farklı uzmanlık düzeylerine sahip belediyeler arasında ortaklıkları kolaylaştırmayı içerebilir.
- İklim uyum çalışmalarında bölgesel bağlamın dikkate alınmasının önemini vurgulayın.

3.6 Deneyler için yer açmak

Bu çerçevenin diğer unsurlarında olduğu gibi, bölgenin deneyimlerle ilgili deneyimleri de belediyelere göre büyük farklılıklar göstermektedir. Bazıları iklim değişikliğine uyumda deney ve uygulanabilir olduğunu göstermiştir. Yer temelli inovasyon yaklaşımı, çok aktörlü işbirlikleri ve katılımcı süreçler bu kısıtlamaların hafifletilmesinde etkili olmuştur. Örneğin, Cerveira ve Tomiño arasında sürdürülebilir tarım uygulamaları ve kapsayıcı turizme vurgu yapan sınır ötesi işbirliği, ortak vizyona ve ortak çabalara sahip olmanın potansiyelini göstermektedir. Öte yandan Esposende, sürdürülebilir kalkınma ve iklim değişikliğine uyum konusunda kapsamlı bir çalışmanın, hareketlilik, kentsel planlama ve yerel ekonomiler gibi diğer alanları da içeren uzun vadeli bir taahhüt olduğunu göstermektedir.

Deneyler aynı zamanda hem üniversitelerden ve araştırma merkezlerinden gelen teknik uzmanlığı hem de yerel aktörlerden ve topluluk üyelerinden gelen pratik bilgileri kapsayan sağlam bir bilgi tabanına dayanmaktadır. Bu alanda, özellikle de iklim değişikliğinin sosyo-ekonomik etkilerinin ve potansiyel çözümlerin anlaşılması konusunda gelişme kaydedilmesi gerekmektedir.

Tavsiyeler

- Sağlık, işgücü ve ekonomik büyüme üzerindeki etkiler de dahil olmak üzere iklim değişikliğinin sosyo-ekonomik etkileri üzerine araştırmaları teşvik etmek. Bu genişletilmiş bilgi tabanı, politika ve stratejilerin bilgilendirilmesine yardımcı olacak, etkili iklim adaptasyonu ve inovasyonu kolaylaştıracaktır.
- Denemeyi bir sonuçtan ziyade bir süreç olarak anlamak. Bu nedenle, kamu sektöründeki aktörlerin sürekli düşünmesini ve özel aktörler ile araştırma kurumları veya üniversitelerin sürekli işbirliğini gerektirir.
- İnovasyon perspektifini zenginlik yaratmadan sorun çözmeye kadar genişletmek, bölgesel aktörlerin doğal çevreleriyle ilişkilerini dönüştürebilir ve daha fazla deney için perspektifler açabilir.

3.7 Yüksek düzeyde politika istihbaratı, öğrenme ve stratejik kapasitenin güvence altına alınması

Norte, Esposende ve Cerveira gibi bireysel örneklerin yanı sıra bölge genelinde belediyeleri bir araya getirme çabalarıyla da politika zekâsını ve öğrenmeyi ortaya koymaktadır. Tüm belediyeler eylem planları oluşturmak ve uygulamakla yükümlüdür, ancak bu planların ilerlemesi ve izlenmesinde farklılıklar mevcuttur. Bu farklılıklar, belediyeler arasında CIM'ler tarafından kolaylaştırılan karşılıklı destek için fırsatlar sunmaktadır. CIM'ler ve benzer girişimler içindeki işbirliğine dayalı stratejiler, iklim değişikliğine karşı daha tutarlı bir bölgesel tepkiye katkıda bulunan politika hareketliliği ve öğrenmenin göstergesidir. Görüşülen CIM'ler, iyi deneyimleri ve bilgileri kendi belediyeleri arasında paylaşma konusunda çalışmaktadır. CCDD-NORTE I.P. gelecekte benzer bir çalışma yapmayı planlamaktadır (iklim değişikliğine uyum konusundaki katılımları henüz yeni başlamıştır).

Tavsiyeler

- CIM'leri, belediyelerin iklim değişikliğine uyum çalışmalarında birbirlerini desteklemeleri için fırsatlar yaratmaya devam etmeleri konusunda teşvik edin.
- Güvenli etkileşim, kolektif yansıtma ve yapıcı geri bildirim için metodolojiler ve alanlar yaratarak kurum içinde öğrenme kapasitesi oluşturmaya devam edin.
- İzleme araçlarının ve değerlendirme mekanizmalarının geliştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını teşvik etmek. Bu araçlar, uzun vadede iklim değişikliği stratejilerinin ilerlemesini ve etkisini izlemek için gerekli olacaktır.
- Sadece belediyeler arasında değil, aynı zamanda CIM'ler, üst düzey kurumlar ve uluslararası ortaklarla da bilgi ve uzmanlık alışverişini . Bu işbirlikçi yaklaşım, bölgenin iklim değişikliğine uyum konusundaki kolektif anlayışını zenginleştirebilir.

Referanslar

Assembleia da República (2021) İklim Kanunu. Lei 98/2021.

Carmen, E., Fazey, I., Bergseng, A.M. ve Om, E.S. (2023) 'Building policy synergies: A case of community resilience, climate change and community empowerment policies in Scotland', *Environmental Science & Policy*, 150.

CIM Cávado (tarih yok) 'Perfil_CIMCávado_en'.

Coelho, S. ve diğerleri (2020) 'Climate-Change Adaptation Framework for Multiple Urban Areas in Northern Portugal', *Environmental Management*, 66(3), s. 395-406. doi: 10.1007/s00267-020-01313-5.

Comissão de Coordenação e Desenvolvimento Regional do Norte (2023) Norte.

Comissão de Coordenação e Desenvolvimento Regional do Norte (2021) Estratégia de especialização inteligente da Região do Norte. Ficha Técnica.

Komision, E. (2018) Adaptasyona hazırlık puan tablosu: Portekiz için ülke fişi. Şu adresten erişilebilir: https://climate.ec.europa.eu/system/files/2018-11/country_fiche_pt_en.pdf.

CCDR-NORTE I.P. Comissão de Coordenação e Desenvolvimento Regional do Norte, tarihsiz. S3 Norte 2027. Şu adresten <https://www.CCNR-NORTE I.P..pt/pagina/s3-norte-2027> erişilebilir:

Conselho de Ministros (2015) ENAAC, Diário da República, 1a série. Şu adresten erişilebilir: www.dre.pt.

Conselho de Ministros (2019) Resolução n.o 130/2019, Diário da República, 1.a série N.o147- 2 de agosto de 2019.

Distender, tarihsiz. Proje. <https://distender.eu/the-project/> adresinde mevcuttur.

Eurocidade Cerveira-Tomiño, tarihsiz. Gündem Estratégica. Como nasce. Mevcut <https://eurocidadecerveiratomino.eu/pt-pt/agenda-estrategica/ adresinde>

Eurocidade Cerveira-Tomiño, 2023. Gündem/Axenda Urbana 2030. <https://eurocidadecerveiratomino.eu/axenda-estrategica-31/> adresinde mevcuttur.

Avrupa Komisyonu, Ortak Araştırma Merkezi, Harding, R., Nauwelaers, C. ve Haegeman, K., *Transformative Innovation for Climate Change Adaptation - A mapping-based framework for territories*, Carat, G. ve Gnamus, A. editör(ler), Avrupa Birliği Yayınlar Ofisi, Lüksemburg, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/319559>, JRC137300.

Folke, C., Hahn, T., Olsson, P., Norberg, J. (2005) 'Adaptive governance of social-ecological systems' *Annu. Rev. Environ. Resour.* 30 (1), 441-473.

Grundel, I. ve Dahlström, M., 2016. Ormancılığa dayalı biyoekonomiye dönüşümde bölgesel inovasyon sistemlerine dörtlü ve beşli sarmal yaklaşımı. *Journal of the Knowledge Economy*, 7(4), 963-983.

Portekiz Hükümeti (2021) 'Estratégia Nacional Para Uma Proteção Civil Preventiva 2030', s. 1- 24.

Hassink, R., Isaksen, A. ve Tripl, M., 2019. Yeni bölgesel endüstriyel yol gelişiminin kapsamlı bir anlayışına doğru. *Bölgesel Çalışmalar*, 53(11), 1636-1645.

Porto Belediyesi (2016) Estratégia municipal de adaptação às alterações climáticas.

Patterson, J., Schulz, K., Vervoort, J., Van Der Hel, S., Widerberg, O., Adler, C., Hurlbert, M., Anderton, K., Sethi, M. ve Barau, A. (2017) 'Exploring the governance and politics of transformations towards sustainability'. *Environmental Innovation and Societal Transitions*, 24, pp. 1-16.

Ramvalho, M., Ferreira, J. C. ve J6ia Santos, C. (2022) 'Climate Change Adaptation Strategies at a Local Scale: The Portuguese Case Study', *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(24). doi: 10.3390/ijerph192416687.

Sousa, R.; Vieira, A.; Silva, L.; Ribeiro, S.; Melo, A.; Gonçalves, A. B.; Viana, A.; Gi6o, C.; Machado, C., Carballo-Cruz, F.; Diniz, G.; Pereira, H.; Freitas, I.; Cerejeira, J.; Novais, J.; Ribeiro, J. .; Veiga, L.; Aguiar-Conraria, L.; Ochoa, L.; Caldeira, M. .; Sarmiento, S.; Silva, S.; Folharini, S. .; Bacca, .; Marques, T. 2023. Roteiro para o turismo sustent6vel nas 6reas protegidas do norte de Portugal. Universidade do Minho. <https://clictour.pt/eng/wp-content/uploads/2023/10/CLICTOUR-.v0.pdf> adresinde mevcuttur

Trippel, M., Zukauskaitė, E. ve Healy, A., 2019. Akıllı uzmanlaşmayı şekillendirmek: Gelişmiş, orta ve az gelişmiş Avrupa bölgelerinde yere özgü faktörlerin rolü. *Bölgesel Çalışmalar* 54(10), 1328-1340.

Kısaltmalar ve tanımlar listesi

Kısaltmalar	Tanımlar
AML	İklim Hukuku
CCA	İklim Değişikliğine Uyum
CCDR	Bölgesel Kalkınma Komisyonları
CCDR-N	Norte Bölgesi Bölgesel Kalkınma Komisyonu
CIM	Belediyeler Arası Topluluklar
CLICTOUR	Kuzey Portekiz'in Korunan Alanlarında İklim Değişikliğine Dirençli Turizm
DG CLIMA	İklim Eylemi Genel Müdürlüğü
DG RTD	Araştırma ve Yenilik Genel Müdürlüğü
DİSTENDER	İklim Değişikliği için Denge Projesi
ENAA	İklim Değişikliğine Uyum için Ulusal Strateji
ENEI	Akıllı Uzmanlaşma için Ulusal Strateji
ICNF	Doğa ve Ormanları Koruma Enstitüsü
JRC	Ortak Araştırma Merkezi
NUTS	İstatistikler için bölgesel birimlerin isimlendirilmesi
PMAC	Belediye İklim Eylem Planları
PNA	Alvão Doğal Parkı
PNEC	Ulusal Enerji ve İklim Planı
PNLN	Kuzey Kıyıları Tabiat Parkı
PNPG	Peneda-Gerês Ulusal Parkı
POC-CE	Kıyı Sahil Programı - Caminha Espinho

Kısaltmalar	Tanımlar
PRAC	Bölgesel İklim Eylem Planları
R&I	Araştırma ve yenilikçilik
RNC	Karbon Nötrlüğü Yol Haritası
S3	Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi
TI	Dönüştürücü İnovasyon

Kutuların listesi

Kutu 1. 2021-2027 için Norte bölgesi için Akıllı Uzmanlaşmada öncelikli alanlar	10
Kutu 2. Yönlülük hakkında özet.....	13
Kutu 3. Politika portföyleri ve finansman sinerjileri hakkında özet	15
Kutu 4. Siyasi bir öncelik olarak iklim adaptasyonu	16
Kutu 5. Alan sinerjilerine ilişkin özet.....	20
Kutu 6. Paydaş katılımına ilişkin özet	23
Kutu 7. Çok düzeyli yönetim hakkında özet.....	25
Kutu 8. Deneyler hakkında özet	28
Kutu 9. Politika istihbaratı, öğrenme ve stratejik kapasite hakkında özet.....	31
Kutu 10. En iyi uygulamalar.....	32

Şekillerin listesi

Şekil 1 - Norte bölgesinin coğrafi konumu.....	7
--	---

Tabloların listesi

Tablo 1. Bölge Profili Bölge profili - özet.....	8
Tablo 2. Stratejiler ve Planlar Stratejiler ve planlar - özet.....	11
Tablo 3. Görüşülen Kişiler Görüşülen Kişiler	45
Tablo 4: "İklim değişikliğine daha iyi uyum için dönüştürücü inovasyon - Vaka çalışmaları	46

Ekler

Ek 1. Görüşme Listesi Görüşmelerin listesi

Tablo 3. Görüşülen Kişiler Görüşülen Kişiler

Tanımlayıcı	Görüşülen Kişi	Tarih
Mülakat 1	Joana Freitas CCCR-NORTE I.P., teknik ekip (DSAS/DSA)	Temmuz 2023
	Liliana Cunha CCCR-NORTE I.P., teknik ekip (DSAS/DSA)	
	Manuela Novais CCCR-NORTE I.P., teknik ekip (DSAS/DSA)	
Mülakat 2	Rita Mafalda Dionísio Sousa, Alto Minho Üniversitesi	Temmuz 2023
	António Avelino Batista Vieira, Alto Minho Üniversite	
	Isabel Freitas, Doğa Koruma Enstitüsü ve Ormanlar ICNF	
Mülakat 3	Sandra Estevens, CIM Alto Minho	Ağustos 2023
Mülakat 4	Andre Coutinho, CIM Ave	Ağustos 2023
	Tiago Vale, CIM Ave	
Mülakat 5	Ana Carvalho, CIM Cávado 1	Ağustos 2023
	Rafaela Morim, CIM Cávado 2	
	Cecilia Marques, CIM Cávado 3	
	Alexandra Roeger, Belediye Meclis Üyesi	
Mülakat 6	CCDR-NORTE I.P. yazılı anketi	Eylül 2023
Mülakat 7	Villa Nova de Cerveira yazılı anket	Eylül 2023

Ek 2. Vaka çalışmalarının listesi

Kavramsal raporda (Avrupa Komisyonu, 2024) tanımlanan 'Dönüştürücü İklim Değişikliğine Uyum' stratejilerine yönelik kolaylaştırıcı faktörlerin gerçekte ne ölçüde ve nasıl işlediğini ve çeşitli bölgesel bağlamlardaki engellerin üstesinden gelmek için neler yapılabileceğini analiz etmek için vaka çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Kavramsal raporda açıklanan metodolojik çerçeve, esasen farklı bölgelerde CCA stratejileri üzerine tek tip bir şekilde vaka çalışmaları yürütmek için pratik bir rehber görevi görmektedir. Bu vaka çalışmaları aşağıda listelenmiştir:

Tablo 4: "İklim değişikliğine daha iyi uyum için dönüştürücü inovasyon - Vaka çalışmaları

Ülke	Bölge	URL (*)	DOI	JRC numarası
Belçika	Leuven	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137313	10.2760/58125	JRC137313
Finlandiya	Espoo	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137316	10.2760/177322	JRC137316
Finlandiya	Turku - Güneybatı Finlandiya	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137315	10.2760/211155	JRC137315
Fransa	Provence-Alpes-Côte d'Azur	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137314	10.2760/46893	JRC137314
Yunanistan	Attica ve Kuzey Ege Bölgeleri	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137322	10.2760/493562	JRC137322
İzlanda		https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137291	10.2760/305796	JRC137291
İtalya	Emilia-Romagna	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137319	10.2760/790200	JRC137319
Hollanda	Kuzey Hollanda	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137312	10.2760/10862	JRC137312
Polonya	Mazovia - Stare Babice	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137323	10.2760/58125	JRC137323
Portekiz	Kuzey	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137321	10.2760/399394	JRC137321
Romanya	Nord Vest - Cluj	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137317	10.2760/923916	JRC137317
Slovenya	Gorenjska	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137320	10.2760/502482	JRC137320
İspanya	Andalucia - Granada	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137324	10.2760/104672	JRC137324
İsveç	Blekinge ve Värmland	https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137318	10.2760/249067	JRC137318

(*) Bağlantılar, halen yayın aşamasında olan çalışmalar için hata mesajı verebilir

AB ile temasa geçmek

Şahsen

Avrupa Birliği'nin her yerinde yüzlerce Europe Direct merkezi bulunmaktadır. Size en yakın merkezin adresini online olarak bulabilirsiniz (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

Telefonda veya yazılı olarak

Europe Direct, Avrupa Birliği hakkındaki sorularınızı yanıtlayan bir hizmettir. Bu hizmetle iletişime geçebilirsiniz:

- ücretsiz telefonla: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bazı operatörler bu aramalar için ücret talep edebilir),
- aşağıdaki standart numaradan ulaşabilirsiniz: +32 22999696,
- Aşağıdaki form aracılığıyla: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_en.

AB hakkında bilgi bulma

Çevrimiçi

Avrupa Birliği hakkında AB'nin tüm resmi dillerinde bilgi Europa web sitesinde (european-union.europa.eu) mevcuttur.

AB yayınları

AB yayınlarını op.europa.eu/en/publications adresinden görüntüleyebilir veya sipariş edebilirsiniz. Europe Direct veya yerel dokümantasyon merkezinizle (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en [irtibata](#)) geçerek ücretsiz yayınların birden fazla kopyasını temin edebilirsiniz.

AB hukuku ve ilgili belgeler

1951'den bu yana tüm resmi dillerdeki AB yasaları da dahil olmak üzere AB'nin yasal bilgilerine erişmek için EUR-Lex'e eur-lex.europa.eu() gidin.

AB açık verileri

Data.europa.eu portalı AB kurum, kuruluş ve ajanslarının açık veri setlerine erişim sağlamaktadır. Bunlar hem ticari hem de ticari olmayan amaçlarla ücretsiz olarak indirilebilir ve yeniden kullanılabilir. Portal ayrıca Avrupa ülkelerinden çok sayıda veri setine erişim sağlamaktadır.

Politika için Bilim

Ortak Araştırma Merkezi (The Joint Research Centre) toplumu olumlu yönde etkilemek için AB politikalarını destekleyen bağımsız, kanıta dayalı bilgi ve bilim sağlar

AB Bilim Merkezi
joint-research-centre.ec.europa.eu